261. številka Ljubljana, v torek 14. novembra 1905. XXXVIII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izvzši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogrske dežele za vsq leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse gis 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina.
Za naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petersstopne petit-vrste po 12 h, če se se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravništvo pa v pritličju. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod" telefon št. 34. Posamezne številke po 10 h. „Narodna tiskarna" telefon št. 85.

Avtonomija ruske Poljske.

Poljakom, ki so po razdelitvi poljskega kraljestva prišli pod Rusijo, so se dovolile razne svoboščine, ki so se v šestdesetih letih razširile v obsežno samoupravo, na katere čelo je bil postavljen liberalni veliki knez Konstantin.

Dasi so Poljaki imeli do tedaj največ svoboščin na Ruskem, vendar še niso pozabili svoje samostojnosti in vse njihove želje in težnje so se vrtele samo okrog ene točke, da bi svoji domovini zopet izvojevali svobodo in neodvisnost.

L. 1862. je zavrelo po vseh poljskih deželah, izbruhnila je krvava poljska vstaja proti Rusiji. Toda nade Poljakov se niso uresničile; upor je bil z vojaško silo udušen, Poljska je izgubila vse preje ji dovoljene obsežne svoboščine in je postala navadna ruska satrapija, v kateri so razni guvernerji gospodarili, kakor jim je bilo ljubo in drago, in zatirali Poljake najbrezobzirneje. To je imelo za posledico, da se je med Poljaki in Rusi razvilo smrtno sovraštvo, ki ni poznalo nobenih mej.

V zadnjem desetletju pa so vstali tako med Poljaki kakor med Rusi možje, ki so naglašali, da je ta rusko-poljski spor v škodo obema narodoma, kakor zlasti vsemu slovanstvu, ter zagovarjali idejo, da bi se skušalo doseči sporazumljenje med Poljaki in Rusi na ta način, da bi Rusija dovolila Poljakom samoupravo in razne druge svoboščine.

Zlasti med rusko inteligenco se je množilo število onih, ki so goreče zagovarjali rusko-poljsko slogo.

Vnela se je vojna Rusije z Japonsko.

Tisoč in tisoč poljskih sinov je bilo poslanih na bojišče in kri poljska je tekla v potokih na mandžurskih poljanah za Rusijo.

Ker se je poljski narod držal vrhu tega vso dobo vojne korektno, je ideja, da se naj dado Poljakom pravice svobodnih državljanov in se jim naj dovoli popolna ravnopravnost z ruskim narodom, pridobivala vedno več tal in končno pripomogla k temu, da se je letos meseca maja sklical kongres odličnih poljskih in ruskih rodoljubov v Moskvo, kjer se je doseglo popolno sporazumljenje glede vseh prepornih točk.

Zdelo se je, kakor da bi bil s tem končan za vselej rusko poljski spor, ki je neizrečeno škodoval splošni slovanski stvari, tega je bilo tem bolj pričakovati, ker je že 25. decembra 1904. izšel carski ukaz, ki je dovolil Poljakom iste pravice, kakor ruskemu prebivalstvu, in odpravil vse tiste izjemne zakone, ki so zavirali svobodni razvoj poljskega naroda. Carski manifest z dne 30. oktobra t. l. je dal Rusiji svobodo in ustavo. S tem je tudi Poljakom, kakor tudi vsem drugim narodom, živečim na Ruskem, zažarel dan lepše, srečnejše bodočnosti.

Vkljub temu se valovi nemirov in revolucije, ki pretresajo ogrodje Rusije, odkar se je pričela vojna z Japonsko, še niso polegli in krvavi izgredi so na dnevnem redu tako v carstvu poljskem, kakor po ostali Rusiji.

Ker pa revolucijonarno gibanje med Poljaki ni prenehalo, kakor ni ponehalo drugodi po Rusiji, je izdala ruska vlada manifest na poljski narod, v katerem se mu grozi, da ne bo deležen svoboščin, ki jih je daroval car Nikolaj s svojim manifestom z dne 30. oktobra t. l. svojim podanikom, ako takoj ne prenehajo vsi nemiri na Poljskem.

Ta grožnja je malenkostna in neumestna, ako se uvažuje, da je poljski narod kot tak zelo malo udeležen na nemirih, katerih pozorišče so v zadnjem času razna poljska mesta, in da so gonilni element revolucijskega gibanja med Poljaki Židje, ki tvorijo skoro v vseh teh mestih večino prebivalstva.

Očividno je torej, da bi se storila poljskemu narodu velika krivica, ako bi se ga hotelo kaznovati za dejanja, ki so jih zakrivili drugi.

Sicer bi pa ruska vlada, ako bi trezno in pametno mislila, prav lahko izpodbila tla revolucijonarnemu gibanju na Poljskem s tem, ako bi dovolila Poljski obsežno samoupravo in lastni deželni zbor.

To bi bilo nele v interesu Rusije, nego vsega slovanstva, zakaj vsakomur mora biti pač jasno, da v Rusiji ni miren razvoj mogoč preje, dokler se za obe stranki povoljno ne reši rusko-poljsko vprašanje.

Odločilni krogi na Ruskem so jeli, kakor se zdi, že uvidevati, da se Poljake ne da ukrotiti z nasilstvi, marveč da jih je treba pridobiti za državno idejo s pametnimi koncesijami.

To je brez dvoma edina pot, ki vodi k cilju!

Listi poročajo, da je ta za slogo in sporazumljenje med Poljaki in Rusi vneta stranka v ruskih vladnih krogih zmagala in da dobi Poljska samoupravo in svoj deželni parlament.

Ako se to uresniči, kar bi bilo v interesu skupne slovanske stvari iz srca želeti, bo mahoma presekan oni gordijski vozel, ki se imenuje rusko-poljsko vprašanje.

Konec obstrukcije na železnicah.

Dunaj, 13. novembra. Po vseđnevnih pogajanjih med zastopniki železniškega ministrstva in delegati železničarskih organizacij se je doseglo danes popolno sporazumljenje. Delegatje so sprejeli vladne predloge, kar se je na vse postaje državnih in privatnih železnic po posebnih listih naznanilo, nakar so povsod ustavili pasivno resistenco. Jutri se še vrše konference z ravnatelji privatnih železnic.

Kriza na Ogrskem.

Pečuh, 13. novembra. Neodvisna stranka je sklicala za včeraj v Pečuh velik shod. Prišlo je več poslancev, med njimi tudi grof Apponyi in Vlasics. Na kolodvoru so jih pričakovali socialisti z žvižganjem in kamenjem. Poslance je moral varovati cel bataljon vojakov. Na shodu samem se ni razumela nobena beseda, ker so bili takoj od začetka pretepi. Ko je neki reditelj štirikrat ustrelil, začel se je boj. Ranjenih je bilo 40 oseb, med njimi osem smrtno ranjenih ter sta dva že umrla.

Budimpešta, 13. novembra. Grof Andrassy se je pogajal včeraj z vodjo novih desidentov, poslancem Nagyem zaradi združitve novih in starih desidentov. Ako se izvrši spojitev, nastala bo nova stranka, ki bo štela 50 poslancev.

Španski kralj na Dunaju.

Dunaj, 13. novembra. Danes dopoldne se je pripeljal kralj Alfonz na Dunaj. Cesar ga je sprejel na kolodvoru najprisrčnejše, nakar sta se peljala med vojaškim špalirjem do dvora, kjer so sprejeli kralja ministri in nadvojvodinje. Cesar je imenoval kralja za imejitelja 38. pešpolka (dosedaj Moilinary), kralj pa je odlikoval grofa Goluchowskega in kneza Liechtensteina z visokimi redi.

Ustava na Turškem.

Belgrad, 13. novembra. Podelitev ustave na Ruskem in v Črni gori je napravila na sultana tak vtisk, da se je baje že posvetoval s svojimi ministri, ali bi ne kazalo tudi v Turčiji izdati kake ustavi podobne naredbe, da se preprečijo že v naprej uplivi, ki bodo vsekakor segali iz Rusije in Črne gore. Ministri pa so bili po večini proti ter so opozarjali sultana na velike izgrede in klanje Židov na Ruskem kot posledico ustave. In sultan se je vdal, da ostane Turška edina absolutistično vladana država v Evropi.

Ustrahovanje turškega sultana.

Dunaj, 13. novembra. Demonstracija z brodovjem zoper Turčijo se raztegne najprej na otoke Mytilene, Lemnos in Tenedos. Od sultana je odvisno, ali se na teh otokih izkrca tudi vojaštvo. Včeraj je bila v Carigradu konferenca poslanikov, ki je baje sklenila za sultana 24urni ultimatum.

Položaj na Ruskem.

Vojno pravo na Rusko-Poljskem.

S carskim ukazom je proglašeno nad vsemi poljskimi gubernijami vojno pravo. Proglašenje se utemeljuje s tem, da se je Poljakom dala meseca oktobra popolna enakopravnost z ruskim prebivalstvom ter so se priznali za svobodne državljane. Toda poljski politiki, ki vodijo narodno gibanje v kraljevini, kažejo stremljenja, ki so nevarna za poljsko prebivalstvo in nesramna napram ruski državi ter merijo na ločitev od Rusije. Odklanjajo skupno delovanje v državnem zboru in zahtevajo popolno avtonomijo Poljske s posebnim ljudskim zastopom ter merijo tako na obnovitev kraljevine Poljske. Končno pravi ukaz, da se ne izvrši nobena dobrota, ki so se napovedale v carskih manifestih 18. avgusta in in 30. oktobra, dokler ne nastane popolni mir.

Volitve v gosudarstvennajo dumo.

Grof Vitte je sklenil, da odgodi volitve v dumo, dokler niso izdelani novi zakoni o volilni pravici. Ta odredba priča, da si vlada prizadeva, ugoditi željam reformne stranke.

Novi vrhovni gubernator za Finske.

Knez Obolenski je sam prosil za odpust; na njegovo mesto bo baje imenovan za finskega vrhovnega gubernatorja knez Svjatopolk-Mirsky.

Progon Židov.

V Odesi je skupina častnikov prijavila v listih izjavo, da so hoteli

LISTEK.

Josip Regali: Reliefi.

(Dalje.)

»Reliefi!« . . . Z mirno in tihó krasoto, s skrivnostnim in globokoresnim čarom se črtajo z nenavadno vestno in premišljeno rutino izklesani stvori umetnika-kiparja. Par precizno izdelanih črt in potez in dovršen zadih iz njih tehten odlomek fino preštudiranega in umevanega življenja. In v tem življenju ni burnih, razburljivih strasti, ni razkošne radosti in ni pretresljive tragike . . . Ej, nikoli ti ne more zaigrati v licih vesel nasmeh, pa tudi solza bridkosti ti ne obsenči pogleda oči . . . Toda v srce, v dušo čara tajna umetnikova moč ob mirnem uživanju ter trajnem naslajanju večkrat nemoskrito, a tem globočjo bolest, ki pa se pri sklepnem umotvoru pač povsem umakne zmagonosno dvignjenemu ter toplemu zanosu . . .

V naših črticah malokje slična in malokdaj dosežena plastika, — vestna analiza psihičnega žitja v najpodrobnejše nianse, — in pester kolorit v slikanju narave, pozorno prikrojen miljeju sujeta, — odlikuje predvsem »reliefe« poleg eminentno jasnega, nikoli meglenega ustvarjanja v čedni dikciji in izpiljenem slogu.

Od Cankarja, prvega mojstra krajših leposlovnih sestavkov se loči Regali bistveno. Regalijeva jasna plastika odvrača s točno, skoraj s skropulozno natančnostjo slehrne svoje meglenih tančic in niti ena črtica ne kaže znaka površnosti, ki se vsiljuje vsakemu preplodovitemu piscu. V večini Regalijevih proizvodov se zmagonosno topi — epična struna, medtem ko je Cankar pretežno — lirik; zato je naravno, da je izraz Cankarjevega peresa navadno mehkomil, včasih celo sentimentalno-sladák do skrajnosti, do pretiranja, izraz Regalijevega pa vobče hladnoresen, kot v kamnu vklesan, brez pretiranih ekstremov. Regali črpa dalje svojo moč na domači grudi — Cankarja pa je zanesla nemila usoda daleč, daleč proč od rodne majke, ki mu ni dala strehe . . .!

Tip in vrlino Regalijeve umetnosti kažejo določno vsi »reliefi«, dasi je individualnost avtorja v dveh bolj zabrisana, to sta: »Pripovedka o kmetu« in »Daj rešenje, Gospod!« Prva črtica spominja preveč na one Tolstojeve slične vzore in je ob sklepu izjemoma — pretirana. V drugem »reliefu« v študiji »Daj rešenje, Gospod« moti osebnost Regalijevo Cankarju priljubljeni sujet: Polblazni Gruden se bliža v nervozno-intenzivnem razmišljanju blaznosti, dokler se ne obesi ne močan star žebelj, zabit v podboj pri vratih . . . V študiji so mesta odlične umetniške sile, enakorodne oni največjega novodobnega ruskega beletrista — Leonida Andrejeva . . .

Izvrstno je pogojena »Gos« kot pristna idilična slika slovénske pokrajine, v kateri modruje oče Sitar, pošten tat, tat iz prepričanja, dokler se ne spozna v originalnem razmišljanju povsem in ne izpusti iz pregrešne roke gugajočega »corpusa delicti« — ukradene bele goske . . . Na travniku za vrbami jo je bil ugrabil iz pasoče se črede, ovil jo varno z ruto in jo odnesel pod pazduho izza samotnih vrb v smeri proti domu, proti onemu pisanemu spomladanskemu griču, pod katerim so se tiščale črnoslamnate strehe vaških hiš kot velikanski šopki belordečih cvetk. Na poti mu vošči voznik prijazno: »Dober dan!« — on mu pa zagodrnja slovoljno, naj mu ga da Bog. »Kaj pa nosite?« vpraša še radovedni oni. »Hlebec«, se mu odreže in gre svojo pot . . .

Za to živahno sliko naše zemlje sledita tragični črtici »Opekar« in »Mati«. »Opekar« je bil objavljen pred leti v »Slovenki« in je najstarejši »relief«. Pozna se, da ga je avtor z vso vnemo prepilil. Kompozicija in tehnika mu je sicer malce kljubovala, a najpomembnejši odstavki so se uklonili pili do umetniške popolnosti . . . Težko, globoko se začrta v dušo in sree tragika neznosne duševne boli Prekovca, ki si je bil poiskal v žganju poguma, da je zadavil zlobnega Potokarja, ki ga je bil po krivici pred svetom dolžil, da je oče nezakonskemu detetu neke perice, samo da bi uničil njegovo zakonsko srečo z Marijanico, za katero je bil oni Potokar pred zakonom zaman tekmoval ž njim . . . Kes, obup razdvajata dušo morilca z železno ostjo in le-ta se zasaja in sili globlje in globlje, da jo prodre skozi in skozi . . . In izmučen do skrajnosti se napoti naposled ves resigniran do ljudi in izpove hladno svoj grozni zločin. »Jaz sem ga ubil, — jaz,« ponavlja mehanično in gleda ljudem v obraz . . .

(Dalje prih.)

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

»Ali to še ni vse, velikaši in vitezi,« je s povzdignjenim glasom nadaljeval Juri. »Odkar ima cerkev pravico, da o dejanjih zoper vero sama sodi in ne več vladar dotične dežele, od tedaj se v njih rokah spreminja v krivoverstvo se to, kar jej kaže. Če je kdo v prepu koga ubil, hitro ga proglase za krivoverca, seveda le ako je premožen, da mu vzamejo imetje; če se mestjani branijo zoper davke, ki jim jih nalaga cerkev, so takoj krivoverci; če graščak ne dovoli duhovniku, da bi tlakarje izkoriščal zase, je tudi krivoverec. Tako nam jemlje cerkev vedno več naših pravic; danes nismo več mi gospodarji in vladarji svojih podložnih, marveč rimska cerkev, in kmalu bo imel umazan mènih več moči in veljave, kakor nositelj krone. Cerkev ima v rokah življenje, imetje in pravice vseh naših podanikov in nas samih. A kaj mislite, da ji to zadostuje? Ne. Priprávlja se nov udarec zoper nas. Patrijarh oglejski je skrivaj sklical vse škofe, kar jih je njemu podrejenih na sinodo, kjer se store

potlačiti nemire ter pomagati meščanom, toda mestne in državne oblasti ter policaji so jim to zabranili. — »Crna četa«, ki ima namen, zatreti Žide, je baje že narasla v Petrogradu na 27.000 članov. Člani čete pa groze s smrtjo dijakom in inteligenci sploh. Tozadevne plakate je čitati na svetilnikih in cestnih voglih. Dasi je grof Vitte vse potrebno odredil, da se dosedaj niso obnovili izgredi, vendar beže Židje iz mesta.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 18. novembra. Minister notranjih zadev Petkov je izjavil v sobranju napram opoziciji, da zahteva odstop ministrstva zaradi neplodne politike, da ministrstvo ni odvisno ne od javnega mnenja ne od neuspehov svoje politike, temuč od tistega visoko stoječega moža, ki ministrstva imenuje in odpušča. Ta (knez) bo že v pravem trenotku rekel: »Tako, dečki, sedaj pa odstopite!« Ta trenotek pa še ne pride tako brž. Nadalje je povedal minister, da je ministrstvo svetovalo knezu Ferdinandu, naj obišče inozemske dvore, da doseže kaj za Macedonijo, kjer je položaj res neznosen.

Rusija in Japonci.

London, 13. novembra. Da se odnošaji med obema državama sčasoma zopet ublažijo, je sklenil ruski car, da kmalu odpošlje velikega kneza Aleksandra Mihajloviča na Japonsko; istočasno pa pride tudi neki japonski princ iz cesarske rodbine v Petrograd. — Na Japonskem se je podaljšalo vojno pravo, o čemer priča senzacionalno aretovanje v Tokiju. Bivši predsednik poslanske zbornice, nadalje bivši tajnik Kironaka in trije poslanci so bili nenadoma aretovani, češ, da so s svojimi ugovori proti sklenitvi miru provzročili nemire v mesecu septembru.

Dopisi.

Iz Sore. Ko smo brali „Slovenca“, smo sprevideli, da ta umazana cunja res ne zna drugega kakor lagati. O lepem in sijajnem shodu dr. Tavčarja v Starmanovi gostilni poroča tako lažnjivo, da bi se moral sramovati take grdobije vsak cigan. Naš shod se je vršil dostojno in trezno. Za vsakega, ki ga je videl „Slovenčev“ poročevalec pijanega, mu damo 100 kron. Pri nas nismo taki, kakor tiste pijane muhe, ki hodijo v Presko k Pomarančarju na shode, kjer jih uči ljudi hujskati in obrekovati. Bili so časi, ko so pri nas prirejali shode klerikalci, toda ne bodo jih več. Spregledali smo, da so klerikalci lažniki, ki lažejo o nas in našem poštenem župniku Brcetu. Pobožni hočete biti, da bi vsem svetnikom oblizali pete, pri tem pa ne morete živeti brez laži. Kaplana Brajca ni nič sram, ko jih je toliko slišal. Zapomnili si bodemo tudi, kako je dekan Sušnik prignal v škofovem imenu nad nas orožnike, ki so zaklali poštenega našega župljana. Kanonik Sušnik je zoper postavo izvolil za ključarja za Soro znanega Zajca, ki še pod naš zvon ne spada. Odkod ima dekan to pravico? Druga je pa še, da sta klučarja Zajc in Smovc sorodnika, kar postava prepoveduje. Kakšni so taki duhovniki, ki zoper postave delajo? Tudi naznanjamo, da ne maramo nobene pomoči od dr. Šusteršiča. Ta katoliška žlindra naj le sama bode. Menda bi nas rad s svojo žlindro pomazal?

Sorški župljani.

Deželni zbor kranjski.

VI. seja, dne 14. novembra 1905.

Predseduje deželni glavar Detela. Vlado zastopata deželni predsednik Schwarz in okrajni glavar Haas.

Zapisnik zadnje seje se je prečital v slovenskem jeziku.

K dnevnemu redu se je oglasil dr. Šusteršič, ki zahteva, naj deželni glavar ne devlje več nujnih predlogov na dnevni red. Dalje se je pritožil, da zbornici še ni predložen proračun za l. 1906. in vprašal, zakaj se to še ni zgodilo. Končno hoče, naj se predloge, ki stoje na dnevnem redu odkažejo pristojnim odsekom (Klic: Geht nicht), predno so rešeni nujni predlogi in kar je pred predlogami na dnevnem redu, ker želi, da bi se te zadeve rešile še pred koncem zasedanja. V to je treba, da privolijo vse stranke.

Deželni glavar omeni, da je bilo doslej običajno devati nujne predloge na dnevni red, v prihodnje se bo to opuščalo. Za sestavo deželnega proračuna je treba, da so vsi proračuni posamičnih zakladov prej zagotovljeni. Zlasti sedaj, ko je treba sklepati o raznih stavbah, se ne da deželni proračun tako hitro dognati. Sicer pa upa glavar, da se v kratkem proračun predloži. Ker Šusteršič ni hotel, da bi se izvršila volitev deželnega odbornika iz kurije veleposestva in za zastopnike v razne komisije, je glavar opozarjal, da teh točk ni treba odkazati odseku, marveč naj se koj izvrši.

Ker ni nihče ugovarjal, je glavar ugodil Šusteršičevemu nasvetu.

Zdaj je zopet dr. Šusteršič predlagal, naj se volijo upravni odsek, verifikacijski odsek in odsek za letno poročilo, a glavar je odredil, da se to zgodi šele koncem seje, ker pridejo nujni predlogi poprej na vrsto.

Nujni predlogi.

Klerikalci so bili vložili celo vrsto nujnih predlogov. Obstrukcijski značaj teh predlogov je očividen; vse utemeljevanje je le govorjeno skozi okno.

Danes je prišel najprej na vrsto predlog: Dež. odboru se prepoveduje pobirati dež doklado od krošnjarske pridobnine; dež. odboru se ukazuje, da krošnjarjem vrne deželno doklado, ki so jo vplačali od 1. januarja 1903 dalje od krošnjarske pridobnine; deželnemu odboru se nalaga, vse potrebno ukreniti, da se razbremenijo pravi krošnjarji tudi od vseh drugih avtonomnih doklad; v ta namen naj deželni odbor v najkrajšem času predloži zbornici potrebne predloge.

Utemeljevalec dr. Šusteršič je na dolgo in široko utemeljeval svoj predlog. Gre se le za malo vsoto, kakih 2500 K — na leto, kajti krošnjarstvo pojema. Doklade plačuje krošnjar po 2—5 K. Govornik je delal mučne pavze in se lovil na vse strani, kar je kazalo, da je bil slabo pripravljen. O tej isti stvari je govoril tudi Jaklič. Pokazal je v tem svojem deviškem govoru, da je grozno dolgočasen in silno slab govornik, s katerim klerikalci pač niso nič več pridobili, kakor z Drobničem ali s Pfeiferjem.

Nujnost stavljenega predloga je bila odobrena, predlog se je odkazal finančnemu odseku.

Drugi nujni predlog se glasi:

Uvaževaje, da je deželni zbor že v svoji seji dne 3. marca leta 1897. sklepal in priznal potrebo in korist naprave lokalne železnice, ki bi tekla od Trebanjske postaje dolenjskih železnic čez Mirno-Mokronog do Tržišča in odtod segala z dovlačnico do premogovnikov v Št. Janžu ter sklenil, da prevzame v pospešitev te železnice glavinskih delnic ter naročil deželnemu odboru, da sme izplačati stroške za presojo načrta in stroškovnika do zneska 2000 gld.; uvaževaje, da je deželni zbor v svoji seji dne 16. maja leta 1899. sklenil zagotoviti za zgradbo te železnice 10% glavnice do najvišjega zneska 100 000 gld., in oziraje se na dejstvo, da je deželni zbor v svoji seji dne 16. julija leta 1901. nujni predlog, katerega je poslanec baron Schwegel v zadevi te železnice stavil, soglasno odobril in sprejel, predlagamo:

Deželni zbor sklení:

1. Deželnemu odboru se naroča, da vse izvrši v pospešitev končnih priprav za zgradbo te železnice.

2. Deželni odbor se pooblašča stopiti v dogovor z lastnikom premogovnika v St. Janžu in če mu ta pravnoveljavno poroštvo za garancijo obrestovanja glavinske vsote, potrebne v svrho zgradbe te železnice, zagotovi, da izda v imenu dežele zagotovilo garancije za oni milijon goldinarjev, ki je pri zgradbi dolenjskih železnic preostal, če se ta porabi za zgradbo te železnice.

Ta predlog je utemeljeval posl. Povše. Nekateri so se čudili, da je utemeljevanje prevzel Povše in ne kak poslanec prizadetega okraja, ali nam se to ne zdi čudno, saj zastopnikom teh kmetskih okrajev še nihče ni očital, da se razumejo na železnice. Povše je svojo nalogo dosti dobro izpolnil, a kaj, ko tudi on ve, da se s takimi nujnimi predlogi še ena stražnica na šentjanški progi ne bo dosegla, kaj še železnica. Lastniki šentjanškega premogokopa so bili prav vsled klerikalne obstrukcije prisiljeni, misliti na zgradbo proge Št. Janž-Sevnica, in če se ta proga res zgradi, če bo Kranjska oškodovana, bodo tega krivi klerikalci.

Nujnost predloga je bila sprejeta in se je predlog odkazal fin. odseku.

Nato je utemeljeval posl. Povše svoj nujni predlog o svinjski kugi, ki se glasi:

Uvaževaje, da se je od 13 maja t. l. do 1. oktobra v 1046 vagonih iz Italije vpeljalo 36 600 prašičev v našo državo; upoštevaje, da v Italiji permanentno razsaja prašičja kuga in rdečica ter parkljena gnojilna ter da se je na uvoženih prašičih iz Italije dokazala prašičja kuga, kakor je to ministrstvo samo priznalo; uvaževaje dejstvo, da je sedanja cena le poedina lanske izredno neugodne letine za krmo bodisi seno, bodisi druge krmske rastline, kar je provzročilo, da so živinorejci zaradi hudega pomanjkanja krme mnogo živine prodali, ter se je s tem znižalo sploh število živine in treba sedaj vsaj enega leta, da se spodredi dovolj živine; upoštevaje, da je Italija leta 1901. dosela prepovedala uvoz naših prašičev v Italijo, in uvaževaje, da sloni prav v naši pračičereji in živinoreji sploh na milijone narodnega premoženja, katero premoženje je treba varovati, da se ne oškoduje oziroma ugonobi po iz tujih transportov živine zanešenih živinskih kugah; in z ozirom na vedno se ponavljajoče zahteve raznih zastopstev mest in trgovskih krogov, da naj državna vlada odpre naše meje tuji živini, osobito oni iz Rusije in balkanskih držav, vsled katerih bi nastale za našo živinorejo, edino zaslombo našega kmetijskega gospodarstva nepregledne, največje in opasne nevarnosti, ker je notorično, da v Rusiji in balkanskih pokrajinah permanentno traja grozna goveja kuga, stavljamo podpisani sledeči predlog:

1. Deželni zbor sklení najodločnejši ugovor proti odredbi državne vlade, ki dopušča, da prihaja iz Italije, ki je okužena s prašičjo kugo, v našo državo uvoz prašičev, ter zahteva, da se temu uvozu zopet zapro naše meje.

2. Deželni zbor nujno prosi, da se pod nikakimi pogoji ne odpravi dosedanja nujna zaprtina proti živini iz Rusije in balkanskih držav ter da državna vlada skrbno ščiti pri sklepanju trgovinskih pogodb našo živinorejo, to najvažnejšo panogo našega kmetijskega gospodarstva.

3. Državna vlada se prosi, da z izdatnimi državnimi podporami pospešuje razvoj in napredek vseh vrst naše živinoreje tako, da bo domača živinoreja kar najbolje zmožna oskrbovati ves domači mesni trg in tudi še znaten del razpolagati za izvoz.

K predlogu sta govorila posl. Iv. Hribar in posl. grof Margheri, ki sta izjavila v imenu svojih klubov, da bosta glasovala za nujnost Povšetovega predloga. Posl. Hribar pa je izrazil neke pomisleke proti predlogu, ker bi lahko uvaževanje istega provzročilo, da bi se cene mesu dvignile, kar bi bilo pa v škodo mestnega prebivalstva.

Povše je v svojem govoru napadel ljubljanske mesarje, češ, cena mesa je drugod nižja, kakor v Ljubljani. Povše je strašansko kričal, ko je govoril o kmetski bedi in dr. Šusteršič mu je ploskal.

Nujnost je bila odobrena; predlog se je odkazal upravnemu odseku.

Dalje sta prišla na vrsto predloga, naj se prične leta 1906 z gradnjo okrajne ceste, vodeče od Šmihela pri Žužemberku na deželno cesto v Žužemberk in naj se tekom l. 1906 občinsko cesto, vodečo iz Trebelnega skozi Ormoško vas v Lukovnik in nemško vas uvrsti med okrajne ceste.

Posl. Hribar je izjavil, da bo napredna stranka glasovala pač za nujnost, ne pa da se o stvari takoj razpravlja, ker ni predložen zakonski načrt. Oba predloga naj se odkažeta upravnemu odseku. To se je zgodilo.

Končno je prišel na razpravo nujni predlog posl. Božiča zastran 10% podpore občini Vrhpolje za zgradbo šolskega poslopja. Občina je morala denar najeti, ker ni dobila 10% podpore. Od tega dolga mora plačevati obresti. Za malo občino je to težko breme. Občina se je tako zakopala v dolgove, da si ne more pomagati. Zato je nujno potrebno, da se ji dovoli običajni 10% prispevek iz deželnih sredstev. Že tri leta čaka občina na ta prispevek. Že za redne potrebščine plačujejo ljudje 70% občinskih doklad, za izredne potrebščine pa 49%, skupaj torej 119%.

Dr. Krek je rekel, da se mora proti temu predlogu v finančnem odseku dati splošen značaj, ker so tudi druge občine v tako neugodnih razmerah. Nujnost je bila sprejeta in predlog odkazan finančnemu odseku.

Nujni predlog o pospeševanju važnih železničnih projektov je utemeljeval župan Hribar. Svoj čas se je sklenilo naložiti vsako leto 40 000 kron za pospeševanje železničnih projektov. Ta fond je precej znaten, a porablja se ne, dasi je važnih projektov, za katere treba predpriprav. Eden teh projektov je belokranjska železnica. Glavni pogoj za delo pri železnici je, da se ustanovi konsorcij, ki napravi generalni načrt. Danes je konsorcij za belokranjsko železnico prosil prispevka za generalni načrt. Brez deželne podpore se to ne da storiti, drug projekt je Idrija-Ljubljana. Generalni načrt je že izgotovljen. Ministrstvo je priznalo važnost tega projekta, a pravi, da bi bili stroški za zdaj veliki. Konsorcij je z ozirom na strategiško važnost te proge stopil v dogovor z goriškim dež. odborom. Proga je važna v narodnogospodarskem oziru. Če se kdaj zveže Idrija s Sv Lucijo, se obrne ves idrijski promet na Gorico in Idrija bi bila od Ljubljane odrezana. Če se napravi ta transversalna železnica, se mora zidati tudi proga Ljubljana-Karlovec-Sisek, kar bi to bilo velikega strategičnega pomena. Ti dve progi sta v neki zvezi; na Hrvatskem so nekateri deli te proge že zagotovljeni. Čim bo narejen generalni projekt, bo mogoče začeti z delom te proge. Daljni projekt je podaljšanje kamniške proge, da bo zveza s Vordernbergom. S tako železnico bi se ustanovila tretja zveza s Trstom, na kar tudi ministrstvo že misli. Nova železnica ima služiti v prvi vrsti južni Nemčiji; koristila bo več Nemčiji kakor našim deželam. Tudi nekaj političnega momenta je na to vplivalo. Dela se na to, da se v Trstu naseli čim več Nemcev in nemškega kapitala, da se Trst iztrga Italijanom iz rok in postane nemški. Prav je torej, da se iz kapitala, ki ga ima dežela v železniškem fondu dajejo prispevki konsorcijem za napravo generalnih načrtov. Dež. odbor se ni upal nič dati, dasi bi bil to smel prej storiti, kakor da je sklenil zgradbo doma.

Dr. Šusteršič se je izrekel za nujnost, pravi pa, da v meritornem oziru ne kaže tega predloga sprejeti. Konsorcij za kako železnico se hitro napravi, drugo vprašanje pa je, če je projekt res dober itd. Zato se dež. odboru ne more dati pooblastila deliti podpore iz železničnega zaklada, ki ga najbrž že sploh več ni. Tako se lahko izda ves denar, pa ne bo ne enega kilometra železnic. Ravno pri belokranjski železnici je treba paziti, da se ne zavrže kaj denarja, tu se gre za to, da se napravi iz dolenjske železnice svetovna železnica. Trdil je, da se za projekt že dela efektivno. (Klic: Šuklje švindla.) Stvar bo v kratkem času zelo aktualna. Če bi se kakemu konsorciju kaj dalo, bi bil denar zavržen. Idrijski projekt je tako drag, da ga more izpeljati le država — zato je tudi tu treba previdnosti. Naj se izvoli železniški odsek in naj dožene, za katere projekte in katerim konsorcijem naj se kaj da.

Dež. glavar je ožigosal Šusteršičevo dolžitev, da železniškega zaklada sploh ni. Opozoril ga je na poročilo dež. odbora, iz katerega vidi, da ta zaklad eksistira in šteje 636 000 kron.

Župan Hribar je pojasnil, da Šusteršič njegovega predloga ali ni razumel ali ga ni čital. Govornik je predlagal, naj se dež. odbor pooblasti, da sme dati posojila 30.000 K za projekte, ki jih spozna za važne. Kvečjemu mora podpreti tri projekte. Šusteršič načeloma nasprotuje, sam pa je predlagal še veliko večje pooblastilo glede vodovodov. Deficit vrhniške železnice ne teži ne dežele, ne občin — prevzela ga je država. Gotovo pa je, da se vlada ne bo zavzela za progo ki naj Belokrajino zveže z Reko. Noben drug ne bo belokranjske železnice zidal kakor država. Za to progo govore strategični momenti in te se mora poudarjati. Res pa je treba si konsorcije ogledati. Projekt za belokrajinske železnice je že enkrat en konsorcij napravil, (Klic: Šuklje!), dežela je dala veliko denarja ali vse je bilo za nič. Vidi se, da si je treba konsorcije dobro ogledati.

Na zadnje se je oglasil še Demšar in nekaj govoril o železnici Škofja Loka—Železniki.

Posl. Božič je opozoril, da se je prezrla vipavska železnica. Z vipavsko se dela vedno po mačehovsko. Vipavska dolina ni imela do l. 1866. nobene dobre zveze, šele tedaj se je sezidala v naglici cesta z Razdrtega. Železniški projekti, kar se jih je napravilo za zvezo Vipavske, so se vsi izjalovili.

---

novi sklepi, ki naj povečajo in razširijo cerkveno oblast in utesne in zmanjšajo našo oblast. In zdi se mi, da se kmalu podere mogočni jez, ki naše dežele še varuje pred rimsko poplavo. Ali nečete vstati, velikaši in vitezi, v obrambo svojih pravic?«

Mogočno se je razlegal Jurjev poziv po prostorni cerkvi. Zbrane plemenitaše je pretresel tako, da so kričaje planili pokonci. Nekateri so kar pozabili, da so v cerkvi, potegnili so svoje meče iz nožnic in jih začeli grozeče dvigati.

»Pazite, velikaše in vitezi, da ne zakasnite prave ure. Vrata so že napol odprta sovražniku, je nadaljeval Juri in povzdignil svoj glas do skrajne meje. »Med nami so možje, ki so prodali ključ do vrat sovražniku. Oton Vipavski je eden tistih, ki se je prodal oglejskemu patrijarhu in pripelje sovražne čete nad nas. Njegovo izdajstvo se mu poplača s tem, da se odvzemejo meni moja dežela in moji gradovi in se izroče njemu. Slepec ne uvideva, da morda že kmalu ne bo v teh pokrajinah nobenega velikaša več, nego da postanejo vsi fevdniki oglejskega patrijarha. Tudi Oton Vipavski ne bo nič drugega, kakor s krono ovenčan tlačan rimske cerkve. In ista usoda čaka Vas vse, kar Vas je tu zbranih. Mene smatrajo morda za najslabotnejšega, ker me hočejo prvega uničiti. Ali povem Vam, tudi Vi, o velikaši in vitezi, bodete drug za drugim popadali, kakor popade velo liste z drevja; veter iz Rima in iz Ogleja bo tako močan, da mu ne bo mogel nihče kljubovati. Da pa ne bodete dvomili o mojih besedah, evo Vam dokaza, da nas je Oton Vipavski izdal in prodal oglejskemu patrijarhu.«

Juri je segel v žep in vzel iz njega zložen pergament.

Vse je kazalo, da je Juri zmagal, da je vse plemstvo potegnil na svojo stran. Oton Vipavski je sedel bled in prepaden na svojem mestu in poslušal srdite klice, ki so doneli z raznih strani na njegovo uho. Juri je poskušal pomiriti nastali vihar. Sodil je, da njegova zmaga ni popolna in stanovitna, če ne prečita pisma, ki potrjuje njegove dolžitve. Ali trudil se je zaman, da pomiri razburjeno plemstvo.

Naenkrat so zapeli cerkveni zvonovi, zavesa, ki je zagrinjala veliki altar, se je razdelila in pred altarjem se je pokazal v sijajnem ornatu patrijarhov legat škof Kukanja. Na njegovi desni strani je stal menih Dominik, na njegovi levi strani samostanski rektor, za njim pa so bili zbrani skrivaj v Čedad pokliceni opatje različnih furlanskih in goriških samostanov ter čedadski duhovniki.

Med zbranim plemstvom je zavladalo strmenje. Mogočno je vsem imponiralo, da je ravno kar obtoženi patrijarh nenadoma poslal svojega namestnika na to zborovanje. Nastala je tišina. Čim je bil razkrit veliki altar, so se tudi najglasnejši plemenitaši zavedli, da se nahajajo v cerkvi; zavedli so se tudi, da imajo pred seboj nenavadne politike, namreč mašnike Gospodove in to je vzbudilo v njih ves respekt, ki so ga imeli do duhovnikov.

Mirno je stopil škof Kukanja izpred altarja in je stopil na vzvišeni prostor, ki je bil prvotno namenjen za Jurja. Pozdravil je zborovalce samo s tem, da je hitro a jako ponosno nagnil glavo; blagoslova jim ni dal, dasi bi bil to zahteval običaj. Potem se je obrnil tja, kjer je sedel Oton Vipavski, pogledal ga ostro in potem začel govoriti s slovesnim glasom.

»Oton Vipavski — slušaj glas papeževega notarja in patrijarhovega legata. — Prisego, da izženeš vse krivoverce iz svojih krajev, si prelomil; v svoji službi si imel razbojnike in si jih ščitil, namesto da bi jih obsodil; ob postnih dneh si jedel mesno in na veliki petek si dajal slabe zglede v jedi in pijači; vdrl si trikrat v cerkev, da se polastiš ubeglih sovražnikov, dasi so cerkve zavetišča in postane nedotakljiv vsak, kdor prestopi cerkveni prag; vzel si v varstvo morilca pravovernega Antona Kastelana, vrgel si že dvanajst duhovnikov v ječo in jih imel za prte po več tednov. Za vsa ta hudodelstva te je sveta cerkev preklela in izobčila. Preklet in izobčen si še danes, a prosil si milosti. To milost zamoreš doseči, ako se brezpogojno pokoriš povéljem, ki jih prinašam v imenu svetega očeta in patrijarha oglejskega, v nasprotnem slučaju pa te novič prekolnem in boš za vse življenje izobčen ter ne boš mogel nikdar več se povrniti v naročje svete matere edino zveličevalne cerkve.

Oton Vipavski se je trepetaje zgrudil na kolena in skoro ihté zaklical.

»Pokoravam se, pokoravam se vsakemu povelju svete cerkve.«

Železnica Gorica-Ajdovščina je sezidana in ima velik promet ali ta proga teče le do kranjske meje. Vipavska ne gravitira ne Trst ne v Gorico, nego proti Ljubljani. Treba je pa tudi železniške zveze. Ako se projekt Razdrto-Harije izvrši, je Vipavska rešena, če ne je bolje zanjo, da se jo odcepi od Kranjske.

Nujnost se je odobrila in predlog odkazal finančnemu odseku.

Dež. glavar je nato prekinil sejo, da se domenijo poslanci zaradi volitev v odseke.

V upravni odsek so bili izvoljani: dr. Tavčar, Pirc, Arko Fran, dr. Ferjančič (načelnikov namestnik), baron Liechtenberg (načelnik), dr. pl. Schöppl, grof Margheri, Povše, Demšar, dr. Krek in Jaklič.

V odsek za letno poročilo so bili izvoljeni: Galle, baron Rechbach (načelnikov namestnik), dr. Ferjančič (načelnik), Supančič, dr. Majaron, dr. Schweitzer, Dular, Drobnič in Žitnik.

V verifikacijski odsek so bili izvoljeni: dr. Ferjančič, dr. Majaron (načelnik), baron Rechbach, baron Wurzbach (načelnikov namestnik), baron Liechtenberg, dr. Šusteršič, Košak, Arko Mihael in dr. Schweitzer.

Prihodnja seja bo v petek.

Poziv.

Častitim župljanom župne cerkve sv. Petra v Ljubljani s podružnicami vred se naznanja vljudno, da se je na tozadevnem zasebnem shodu v sredo dne 8. novembra t. l. zaosnoval posebni odbor v svrho nabiranja prostovoljnih doneskov za dostojen spomenik na grob občespoštovanega pokojnega župnika gosp. Martina Malenška.

V omenjeni odbor so bili soglasno izvoljeni naslednji gospodje: Načelnik: g. Ivan Velkovrh, c. kr. nadporočnik v r. in hišni posestnik; tajnik: g. Albin Zajec, c. kr. fin. rač. asistent; blagajnik: g. Avguštin Zajec, c. kr. dež. vl. rač. asistent; odborniki: gg. Jos. Kozak, Alojzij Lenček, Feliks Toman in Jošip Turk, hišni posestniki; štirje podružnični ključarji in župana iz Most in Sp. Hrušice.

Da se pa č. župljani, ki naj se prošnji za prispevke blagovoliljo odzvati kar najštevilneje, obvarujejo vsakega možnega izkoriščanja, se bodo v to svrho izdale posebne nabiralne pole s cerkvenim pečatom župne cerkve, v katere izključno le naj č. župljani vpišejo svoje naklonjene prispevke. Na vsaki teh pol bo zaznamovan tudi dotični poverjenik, kateremu se je zaupalo nabiranje prispevkov.

Pripomni se, da se bodo objavila po končanem nabiranju imena in darila posameznih darovalcev v obeh tukajšnih slovenskih dnevnikih v »Slov. Narodu« in »Slovencu«.

Tudi izven šentpetrske župnije bivajoči prijatelji in znanci pokojnega župnika se prosijo blagohotnega prispevanja za spomenik. Dotični namenki naj se blagovolijo doposlati na naslov blagajnikov: Avguštin Zajec, c. kr. vladni rač. asistent, Ljubljana, Poljanska cesta št. 11.

Za odbor:

Ivan Velkovrh, načelnik. Albin Zajec, tajnik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. novembra.

— **Koliko časa bo še zboroval deželni zbor?** Državni zbor bo sklican na dan 28. novembra. Vsled tega bi deželni zbor lahko še zboroval do tistega dneva in bi v tem času tudi lahko marsikaj koristnega sklenil, posebno če bi klerikalci manj govorili skozi okna in več delali. Ali delo jim smrdi. Zdaj čujemo iz verodostojnega vira, da prosijo klerikalci vlado, naj že 18. t. m. zaključi zasedanje, ker morajo iti na — nemški katoliški shod na Dunaj.

— **Plemenita duša.** Župnik Karel Jaklič v Prežganjah pri Litiji je plemenita duša. Poslal je uredništvu »Slovenca« dopisnico, na kateri je čitati: »Učiteljica N. N., ki je rodila nezakonskega otroka, je bila od okrajnega šolskega sveta v Litiji takoj od službe odstavljena. Tako je prav.« — Kakor se vidi, je župnik Karel Jaklič zelo zadovoljen, da je učiteljico poleg njene nesreče zadela še jako težka kazen. Morda pa fajmošter Jaklič pri tem nesrečnem dekletu niso imeli »uspeha«? Kaj bi neki rekel blaga duša Karel Jaklič, če bi se vsak duhovnik, ki pomore nezakonskemu otroku na svet, spodil iz službe? Gotovo bi vpil, da je to kruto in nečlovečko. Lahko bi se pa tudi skliceval na to, da bi v tem slučaju nastalo velikansko pomanjkanje duhovnikov in bi bile cele dekanije brez dušnih pastirjev. »Slovenčevemu« uredništvu naznanjamo, da mu je Jakličeva dopisnica v našem uredništvu na razpolaganje; v prihodnje pa naj bolje pazi, da se ne bodo take dopisnice pobirale po gostilniških tleh.

— **Učiteljske usposobljenostne škušnje za splošne ljudske in meščanske šole** so se vršile pretekli teden pred tukajšnjo izpraševalno komisijo in so bile končane v soboto. Oglasilo se je 64 kandidatov in kandidatinj, izmed katerih so bili štirje kandidati reprobirani. Specialno izkušnjo iz nemščine za ljudske šole je prestal Egidij Čeh, definitivni učitelj v Slivju v Istri. Učiteljsko usposobljenostno izkušnjo za splošne ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom so prestale kandidatinje: Emilija Ažman, provizorična učiteljica pri Sv. Margareti; Hermina Bračič, provizorična učiteljica v Dobovi; Pavla Buh, prov. učiteljica v Sostrem; Marija Frantar, prov. učiteljica v Zalem logu; Marija Furlan, učit. suplentinja v Dorovi; Otilija Fünk, učit. suplentinja v Št. Petru na Medvedovem selu; Leopoldina Garbeis, prov. učiteljica v Velikih Laščah; Helena Globočnik, pomožna učiteljica v Ljubljani; Marija Hafner, pomožna učiteljica v Ljubljani; Karolina Hinterlechner, učit. suplentinja v Šmartnem v Rožni dolini; Angela Janša, prov. učiteljica v Iški vasi; Pavla Jaklič, prov. učiteljica v Mokronogu; Amalija Jeglič, prov. učiteljica v Kokri; Marija Jurko, prov. učiteljica v Artičah; Marija Kastelic, prov. učiteljica v Cerkljah; Ana Kilar, pomožna učiteljica v Ljubljani z odliko; Marija pl. Kleinmayr, prov. učiteljica v Horjulu; Kornelija Koncilija; prov. učiteljica v Štrekljevcu; Karolina Lavrič, prov. učiteljica pri Sv. Ani ob Krembergu; Avgusta Lunder; prov. učiteljica na Raki; Marija Novak, prov. učiteljica v Tomišlju; Marija Palme, prov. učiteljica v Spod. Logatcu; Marija Petteros, prov. učiteljica v Postojni; Berta Rössmann, pomožna učiteljica v Starem trgu pri Ložu; Hermina Sirnik, prov. učiteljica v Studencu na Dolenjskem; Ana Stegenšek, prov. učiljica v Št. Petru pri Laškem; Marija Strle, pomožna učiteljica v Ljubljani; Alojzija Štebi, učit. suplentinja v Tržiču; Evlalija Tavčar, prov. učiteljica v Vodicah; Frančiška Urbančič, prov. učit. v Postojni; A. Wester prov. učit. v Šmartnem pod Šmarno goro; potem kandidatje Justin Arhar suplent na pripravljalnem razredu za srednje šole v Trstu; Ivan Bezeljak, prov. učitelj v Hotederšici; Ivan Čepon, prov. učitelj v Rakitni; Rudolf Dostal, provizorični učitelj v Ljutomeru; Franc Drnovšek, prov. učitelj v Artičah; Pavel Flere, prov. učitelj v Radovljici; Leopold Levstik, suplent na meščanski šoli v Krškem; Karel Mahkota, prov. učitelj v Velesovem; Vincenc Okorn, prov. učitelj v Rajhenburgu; Ivan Petrák, učit. suplent v Št. Jurju nad Tabrom, Avgust Tomič, pomožni učitelj v Ljubljani; Ivan Žnidaršič, suplent na meščanski šoli v Krškem. Skušnjo za ljudske šole z nemškim učnim jezikom so napravile: Erna Elsner, pomožna učiteljica v Ljubljaljani; Marija Košutnik, učit. suplentinja v Vojniku; Olga Kunej, pomožna učiteljica v Ljubljani; Helena Petričič, pomožna učiteljica v Ljubljani; Ilona Rehfeld, pomožna učiteljica v Ljubljani (z odliko); Ana Vavpotič, pomožna učiteljica v Negovi; Marija Walland, pomožna učiteljica v Ljubljani.

— **Učiteljske vesti.** Gdč. Albina Kupnik je imenovana za provizorično učiteljico v Leskovcu pri Krškem. Mesto obolelega nadučitelja g. Ivana Mandeljca v Šujdražici je imenovana pomožna učiteljica gdč. Adela Reven, interimistično vodstvo na tej šoli je dobil učitelj g. Mihael Verbič. Na Planini pri Logatcu je imenovana suplentinja gdč. Adela Golob za provizorično učiteljico mesto učiteljice gdč. Olge Leskovic, ki je stopila v trajen pokoj. Na ljubljanski gluhonemnici je imenovan za verouučitelja g. Viktor Šega.

— **Iz državne službe.** Stavbni komisar g. Ernest Skazil, ki je bil doslej pri železniškem stavbnem vodstvu v Celovcu, je premeščen k železniškemu stavbnemu vodstvu na Jesenice.

— **Zoper splošno in enako volilno pravico** bodo štajerski ustavoverni posestniki sklepali te dni na posebnem shodu.

— **Slovensko gledališče.** Od »Dramatičnega društva« se nam piše: Danes se ponavlja prvič drama »Mirozov«. Slavno občinstvo se opozarja na obvestilo priobčeno v »Slov. Narodu« dne 10. novembra in na recenzijo priobčeno tudi v »Slov. Narodu« dne 13. novembra t. l.

— **Iz društva v pospeševanje obdelovanja ljubljanskega barja.** V odborovi seji z dne 8. t. m. vzelo se je poročilo c. kr. deželne vlade, da je c. kr. ministrstvo kmetijstva povišalo društvu z ozirom na njegovo uspešno delovanje v prospeh kmetijstva na Barju letno podporo od leta 1906 naprej od 2000 K na 4000 K ter razen tega dovolilo v povzdigo sadjarstva in za napravo drevesnice na Barju letnih 500 K, radostno na znanje. Nadalje se je podelila služba društvenega travniškega preglednika provizorično Ignaciju Bezenšku, absolviranemu učencu kmetijske šole na Grmu, ter se končno dovolila v poravnanje diference pri oddaji umetnih gnojil in različnih kmetijskih semen društvenim članom po znižani ceni svota 2000, oziroma 2200 K iz društvenih sredstev.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je daroval c. kr. računski svetnik gosp. Anton Mrak svoto 50 kron povodom smrti svoje soproge, ki je bila vedno blaga dobrotnica ubogih in posebna prijateljica radebudne mladine. Pokojnici blag spomin!

— **„Osa“.** Reški „Novi List“ je simpatično pozdravil „Oso“, pišoč: U Ljubljani je dne 11. ov. mj. počeo izlaziti politično satirični list pod imenom „Osa“ u liberalnom duhu. Prvi broj imade dvie zgodne karikaturne slike, te mnogo viceva i ine satire osobito proti slovenskim furtimašima. Ovakav je list v Ljubljani bio zaista veoma potrebit, jer proti klerikalnoj hipokriziji i sljepariji malo što tako dobro i uspješno djeluje kako zdrava i oštra satira.

— **Deželna vinska klet v Ljubljani.** Na razna vprašanja javimo, da se zopet otvori deželna klet, kakor hitro dospe dovoljno število naročenih novih vin. Prosimo torej vse one vinogradnike, ki žele razstaviti svoja vina v tukajšnji kleti, da dotične vzorce v sodčkih po 50 do 100 litrov čimprej dopošljejo. Vsaka množina doposlanega vina se plača po zahtevani ceni, izvzemši če ni pokvarjeno.

— **Klerikalci** so pa res nehvaležni in neusmiljeni ljudje. Namesto, da bi slabosti in napake svojih vernih privržencev prikrivali, jih pa kar očitno po časopisih razobešajo. Prefrigani, a bolje rečeno — neumni so pa toliko, da iz previdnosti zamolče, da je dotičnik njih stranke. Tako je preteč-no soboto »Slovenec« poročal, da je Janez Jereb iz Verda pri Vrhniki že štirikrat pokradel iz nabiralnika neke kapelice na Dolu pri Borovnici. Da bi pa »Slovenčevi« backi ne spoznali moža, je poročevalec modro zamolčal, da je Jereb član vrhniške Marijine družbe. Lepa odgoja takega društva! Čestitamo, g. kaplan!

— **Delavska zavarovalnica proti nezgodam** za Trst, Primorsko, Kranjsko in Dalmacijo v Trstu je izdala za leto 1904. poročilo o svojem poslovanju. Iz tega poročila posnemamo sledeče podatke: odškodnin se je izplačalo 751 844 K 84, upravni stroški so znašali 116.190 K 50 v, drugi stroški 19.838 K 91 v., nedostatek iz poslovanja leta 1903. znaša 1,034.873 K 14 v., dočim se kaže stanje zakladov koncem računskega leta (razen pokojninskih zakladov) 5 927.992 K 74 v; skupnih izdatkov je torej 7,850.740 K 13 v. Med prejemki je zaznamovati: Zakladi prejšnjega leta (razen pokojninskega zaklada) 4,997.281 K 15 v., zavarovalni prispevki članov 1,417.386 K 03 v., dohodki naloženih glavnic 161.833 K 08 v., nepokriti nedostatek iz leta 1904. 1 271.887 K 10 v. Aktiva bilance izkazujejo: stanje v blagajni 5.718 K, razpoložljive terjatve 93.172 K 02 v., vrednostni papirji 1,286.609 K 60 v., posestva 758.651 K 14 v., hipotekarna posojila 1,710.786 K 09, terjatve zavarovalnih prispevkov 915.226 K 94 v., ter skupni nepokriti presežek pasivnega imetja preko aktivnega 1,271.887 K 10 v. Pasiva znašajo: zaračunljiva vrednost zaveznosti proti onim, ki so opravičeni dobivati rente 5,908.004 K 29 v, zavezanosti proti tretjim osebam in zakladom, obremenjenim s takimi zaveznostmi 121.762 K 35 v.

— **Pleseni venček** s srečkanjem in šaljivo pošto priredе žuželberške gospodične v soboto dne 18. novembra v prostorih g. Fr. Modica. Začetek ob 8 uri zvečer. Vstopnina prosta. Veselica se vrši v prid šolske zastave.

— **Umrl je** v Št. Lenartu v Slovenskih goricah nadučitelj Josip Mober.

— **Posledice nemškutarije.** Delavec Karel Leskošek je hud pristaš ptujskega »Štajerca« in obenem vnet pretepač, kadar nanese najmanjša prilika za to. Tako se je predpreteklo nedeljo v neki gostilni v Teharjih brez vsakega posebnega vzroka začel prepirati z Josipom Ostrožnikom, katerega je osuval z žepnim nožem v roko. Ko so ga vrgli iz gostilne, je začel bombardirati s kamenjem gostilniška vrata in okna. Zdaj že sedi v preiskovalnem zaporu.

— **Nagla vožnja.** Mesarjev sin Anton Pleterski z Brega pri Celju je vozil v Celju po Gosposkih ulicah zelo hitro, a tako nesrečno, da je z voznim ojem zadel lepakarja Franca Bračiča, ki je ravno vršil svoj posel, in ga težko poškodoval, da mu je zlomil levo nogo, eno rebro in mu prizadel več zmečkanin. Pleterski je bil obsojen na 24 ur zapora in v povrnitev škode v znesku 262 K.

— **Mlad tat.** 16letni Peter Stolekar iz Rimnoja pri Slov. Bistrici je bil v službi kot vajenec pri slaščičarju Petričku v Celju. Kadar je bil pa dečko sam v trgovini, posegel je brž v predal za denar in si tako prilastil v enem mesecu nad 40 K. Ko so ga aretovali, dobili so pri njem več dragocenih ur, pištol in raznih drugih reči, ki si jih je kupil za ukradeni denar.

— **Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu** namerava ob priliki tridesetletnice društvenega obstanka prirediti v Celju meseca februarja 1906 veliko slavnost.

— **Tržaška podružnica „Slov. planinskega društva“** priredi celodnevni društveni izlet na Vremšico (1027 m) v nedeljo, dne 19. novembra 1905.

— **Roparski napad.** V soboto zvečer so zakonska Gregorja in Julijo Subotič v Trstu napadli trije topovi in ju hoteli oropati. Na klice napadenih so prihiteli ljudje, nakar so napadalci takoj izginili. Policija je še tisto noč aretovala dva izmed njih, namreč brata Rudolfa in Avgusta Dubena, tretjega napadalca so pa dobili v bolnici, kamor je pribežal zaradi rane, ki jo je dobil pri napadu.

— **Ustrelil** se je v Trstu 31letni trgovski potnik Ivan Benčina iz neznanega vzroka. Umrl je v bolnici.

— **Izpred tržaškega porotnega sodišča.** 24letni Ernest Zidarič in 26letni Jožef Coverlizza, oba delavca in predkaznovana, sta bila zaradi tatvine pred tržaškimi porotniki obsojena prvi na 5 in drugi na 7 let težke ječe in v povrnitev škode v znesku 796 K oškodovancu vinskemu trgovcu Simeonu Pavlinoviču. Po prestani kazni ju oddado pod policijsko nadzorstvo.

— **Desetletni pijani morilec svoje sestre** 10letni Martin Čendak iz Podgrada v Istri je v Piranu, kjer biva s svojimi starši, ustrelil svojo 4etno sestrico Marijo s starim topničarskim samokresom. Dognalo se je, da je dečko, ki je po storjenem činu pobegnil, kritičen čas bil pijan (!). Bo še veliko iz tega Martina Čendaka!

— **Društvo „Vesna“** je na svojem I. rednem občnem zboru, dne 4. t. m. v principu sklenilo spremembo pravil. Da bode vsakemu slovenskemu umetniku razvidno, v kaki obliki hoče „Vesna“ nadaljevati svoje pričeto delo, priobčujemo skico bodočih pravil, ki se pa bodo natančno formulirala šele na prihodnjem občnem zboru, meseca decembra tek. l. 1. Namen „Vesne“ je — kakor do sedaj — gojitev upodobljajočih umetnosti in poučevanje slov. narodnega umetniškega gradiva. 2. Ta namen se dosežes sredstvi: a) S prirejanjem umet. rastav, b) z izbiranjem narodnega umetniškega gradiva (posebno nar. arnamenike), c) s poučevanjem slov. ljudstva in d) s posredovanjem pri umetniških naročilih v prid svojim članom, 3. Člani so: a) redni, b) podporniki, c) ustanovniki. Redni člani so izvršujoči in dopisujoči. Izvršujoči člani so oni Slovenci, ki so se teoretično se uspešno bavili z upodabljajočo umetnostjo. 4. Glede sprejemanja rednih članov je sklenil občni zbor sprejeti v nova pravila sledečo klavzulo: a) Izvršujoče člane sprejema ali odklanja odbor. (Z odklonitvijo ne izreka odbor nad odklonjencem nobene umet. kritike). b. Dopisujoče člane imenuje le nadpolovična večina društvenikov po lastni inicijativi. 5. Redni občni zbori se vrše enkrat za leto v kraju, ki ga določi odbor. Izredni občni zbori se vrše na pismeno zahtevo vsaj četrtine rednih članov ali pa odborovem sklepu. 6. Sedež društva bode Ljubljana ali Dunaj. — Podpisani odbor priobčuje predstoječo nameravano spremembo pravil z namenom, nuditi vsakemu slovenskemu umetniku in sploh prizadetim osebam priložnost, da zamorejo s svojim nasvetom vplivati na tozadevni sklep prihodnjega občnega zbora. Vsako pismo nam je dobro došlo. Uvaževala se bode pri spremembi vsaka zdrava ideja. — Opomba: Eventualni nasveti naj se pošljejo še tekom tekočega meseca, najpozneje pa do 5. decembra na adreso: Društvo „Vesna“ Dunaj, III., Kollergasse 20. (Atelier).

— **Panorama-kosmorama.** Bosna in Hercegovina sta za nas pomenljivi deželi, ker stanuje v njih slovanski rod Bošnjakov in Hercegovcev, ki si je v svoji domovini ohranil svoje pristne starodavne šege in navade, ki n. pr. pri nas izginjajo od leta do leta bolj. Panorama kosmorama nam v tej tedenski seriji kaže v veliki množini te pristne starodavne šege in navade Bošnjakov in Hercegovcev. Ne manjka pa tudi drugih znamenitosti, kakor raznih slapov, pokopališča španskih Židov, turškega pokopališča itd. Prihodnji teden Riviera in severna Italija.

— **Mednarodna panorama.** Marsikateri Slovenec, ki je že videl mnogo tujega sveta, bi se moral sramovati, ker najbrže ne pozna, zanimivosti naše sosednje dežele Hrvatske. K tem zanimivostim pa se po pravici prištevajo kraji v hrvatskem Primorju kakor Reka s Trsatom, otoka Čres in Krk, Bakar, Kraljevica, Cerkvenica, Senj, Novi itd. Da se zamujeno vsaj deloma popravi, treba si je ogledati totedensko razstavo v mednarodni panorami, ki nam izborno predočuje vse naštete zanimivosti razun teh pa še prestolnico Zagreb. — Prihodnji teden potujemo v Argentinijo.

— **Demonstracije v Zagrebu.** V soboto zvečer so bile v Zagrebu hrupne demonstracije vseučiliščnikov in delavcev. Vseučiliščniki so demonstrirali pred uredništvom »Dnevnega lista«, ki je v nekem članku zahteval bolj drakonska sredstva proti opoziciji, in pobili vsa okna v uredništvu in upravništvu. Ko se je množica ljudi, dijakov in delavcev, nabrala pred hišo dr. Amruša, zagrebškega župana, in hotela demonstrirati, pridrla je policija z ostro brušenimi sabljami nad demonstrante in divje mahala na vse strani, da je bilo veliko oseb lahko in težko ranjenih, med njimi tudi 18letni mizarski pomočnik Vuk, ki je dobil udarec čez glavo, da najbrž ne bo okreval. Socialisti so imeli nato zborovanje v »Pučkem vrtu« po § 2. Utelešilo se ga je okoli 1000 oseb. Ko so začeli zborovati, prišla sta dva komisarja z mnogimi policaji, ki so z golimi sabljami razgnali zborovalce, češ, da shod ni zakonit. Bilo je več oseb lahko ranjenih. Po razpršitvi zborovalcev so demonstrantje in policija v mestu večkrat trčili skupaj, pri čemer je bilo mnogo oseb aretovanih. Šele proti polnoči je nastal mir. V nedeljo je bila v Zagrebu vsa policija, 40 orožnikov in 4 kompanije vojakov na nogah, doč m so 4 druge kompanije bile v vojašnici pripravljene. Ker se pa javni mir ni niti najmanj kalil, so vojaki kmalu odšli v vojašnico. Včeraj zjutraj je izšla od mestnega magistrata odredba, da morajo biti vse hiše ob 7. uri zaprte, gostilne ob 9., kavarne pa ob 11 uri. Oroži in vajenci ne smejo biti po 6 uri zvečer brez spremstva na ulici. Vajenške šole so zaprte, vseučiliška predavanja sistirana.

— **Čudno vreme.** Slovenski kolonist nam piše iz Galicije: Človek bi mislil, da se bliža vesela pomlad, tako lepe, solnčne in gorke dneve imamo na pašnikih se pasejo še konji, goveda, drobnica in gosi! Po vrtovih imamo še prekrasno cvetoče cvetice; na pašnikih se dobé še zlatenice, jesenski žafran, marjetice itd. Te dni od 1. novembra dalje smo imeli opoldne na solncu celo po 22–25° C, v senci pa po 12, tudi 14° C toplote. Kar ne morem si predstavljati, čitajoč »Narod«, da imate tam doli na jugu po en meter in še več snega! Pri nas tukaj je bilo do včeraj drevje še zeleno — a zadnje dni smo imeli ob jutru slano in listje se je začelo sipati s dreves in grmičja — ker smo že davno — celih sedem dni v prav divnem listopadu! Sedaj, ko to-le pišem, imamo pravcato pomladansko solnce in 14° C toplote v senci!

— **Zimsko suknjo** je zamenjal nekdo v hotelu »Union«. Dotičnik naj se oglasi v brivnici gosp. Gjuda, da dobi svojo.

— **Jugoslovanske vesti.** Kongres jugoslovanskih književnikov in časnikarjev v

Belgradu. O kongresu, ki se vrši 19, 20. in 21. t. m, kakor smo že opetovano poročali, piše med drugim »Slovenski Jug«: Detaljni program kongresa še ni gotov, ali kolikor smo poučeni, lahko povemo, da se bo pri tej priliki v prvi vrsti razpravljalo o književnih razmerah vseh štirih jugoslovanskih plemen. O književnih odnošajih posameznih narodov bo poročal po eden referent. O srbski književnosti bo poročal g. P. Popović, vseuč. prof. Nato se bo razpravljalo o književni lastnini o knjigarskem prometu med centri jugoslovanskih plemen. Končno se ima izvršiti organizacija jugoslovanskih književnikov in časnikarjev na podlagi onega načrta, ki se je sprejel na shodu v Zagrebu o Veliki noči. Srbski oddelek umetniškega društva »Lada« priredi pri ti priliki malo umetniško razstavo. V gledališču se priredi na čast gostom jugoslovanski večer. Igrale se bodo štiri enodejanke, po ena bolgarska, srbska, hrvatska in slovenska, in sicer: »Ljubezen«, spisala Zofka Jelovškova, »Venus Victrix«, hrvatski spisal M Begović, »Strahil«, bolgarski spisal P. Todorov in »Pesnik«, srbski spisal V. Ilić.

* **Najnovejše novice.** — Dunajsko vseučilišče se je z današnjim dnem zopet otvorilo.

— Imenovanje poslanca dr. Fořta za sekcijskega načelnika v železniškem ministrstvu je že izvedeno.

— Tajni konzistorij je bil včeraj v Vatikanu. Imenovanih je bilo nekaj kardinalov; tudi nadškofijsko mesto v Gorici se je najbrže oddalo.

— V poročni noči. Na otoku Karolinu je 17letna Helena Hope iz Avstrije prvo noč po poroki ustrelila svojega ženina in sebe.

— Odvetniškim koncipijentom pri dunajskem deželnem sodišču se je zopet dovolilo zagovorništvo.

— Močan potres so čutili 8. t. m. v Solunu in okolici. Zrušilo se je več hiš. Na gori Atos se je zrušila kupola na ruski cerkvi.

— Pol milijona vrednostnih papirjev je bilo ukradenih iz davčnega urada v Z ishu. V Hamburgu so prijeli pred odhodom parnika nekega moža, ki je potoval brez dokumentov in pri katerem so dobili za 13000 K vrednostnih papirjev. Mož trdi, da so piše Niederberg.

— Zaradi samotožja je v Berolinu skočila s 4. nadstropja trgovčeva žena Nickl z malim otrokom. Žena se je ubila, dočim se otrok niti poškodoval ni.

* **Kaj naj stori mlado dekle z ljubavnimi pismi, ki jih dobi od svojega zaročenca?** Nekatera dekleta skrbno spravljajo poetično ljubezensko prozo svojih častilcev, da narede pozneje iz njih majhne zvezčice, povezane z rožnatimi ali višnjevimi trakovi; zvezčice skrijejo v skriven predal svoje deviške omarice in jih gledajo le ob svečanih urah in trenutkih ter se radujejo nad nekdanjim oboževanjem ... Druge deklice porabijo prejeta ljubimska pisma, da si navijajo lase in delajo kodre; tretje pa ne narede nič z njimi, ampak jih vržejo v pohlepen ogenj. Bolj praktično sredstvo za uporabo ljubavnih pisem svojega ženina je iznašla neka mlada Angležinja. Napolnila je z njimi malo blazinico in ko je te dni stopila s svojim zaročencem pred oltar, vzela je to blazinico seboj in pokleknila nanjo med svečanim dejanjem. Izredno pomemben znak je ta blazinica iz ljubavnih pisem: pri vratih zakona si položi nevesta ljubimčeve prisege še enkrat k svojim nogam in spi lahko v mehenih tednih na tej blazinici, ki je napravljena iz same ljubezni.

* **Skušnja lovskega čuvaja.** Neki pariški nimrod je razpisal službo lovskega čuvaja. Med prosilci se je javil tudi neki stražnik, ki se je izkazal z najboljšimi spričevali. Gospod je bil z njim zadovoljen, hotel je le še poskusiti, če je neustrašen in do skrajnosti hraber. V ta namen je nastavil samokres proti njemu in ustrelil dvakrat. Bodoči čuvaj ni trenil niti s trepalnicami, akoravno je ena krogla preluknjila mu kapo. »Dobro«, dejal je moderni Viljem Tell, »vidi se, da ste vajeni, nevarnosti gledati v oči, niti barve niste spremenili; toda en dokaz ni noben dokaz.« Komaj je to izgovoril, oddal je druga dva strela na bodočega čuvaja, a takrat je trenil ta s trepalnicami in z desno nogo, v katero je dobil eno kroglo. Gospod je sicer dal takoj poklicati zdravnika, ki je odredil, da se ranjenec prepelje v bolnico, toda služabeželjnemu stražniku se je ta poskušnja zdela vendar toliko preostra, da se je odrekel službi, gospoda pa tožil zaradi težke telesne poškodbe.

* **Kralj in medičarica.** Saksonski kralj Friderik Avgust je obiskal s svojimi sinovi zadnji letni semenj v Draždanih. Nakupoval je razne stvari, končno pa se ustavil pred medičarskim šotorom. Sinček princ Ernest je prosil očeta, naj mu kupi rdeče medeno srce, toda kralj kakor da je preslišal prošnjo. Mali princ je tako poželjivo gledal za rdečim srcem, da se je končno zasmilil medičarici ter mu srce podarila. Kralj to opazivši, hoče plačati, toda žena ne poznajoča kralja, reče dobrodušno: »Le pustite, gospod kapitan, gotovo imate še doma otroke!« Kralj se je nasmejal ter ji dal 10 mark.

* **Na licitaciji je dobil nevesto.** V zapadni Pensilvaniji je živela neka deklica, ki je vsled svoje lepote imela toliko oboževateljev in častilcev, da se je naposled odločila, da se da na licitacijo in da vzame takoj onega, ki bo izplačal največjo svoto njeni stari materi. Licitacija se vršila predpreteklo nedeljo. Neki Charles, glavni delničar velike tovarne klobukov v Altoni, jo je na vsak način hotel imeti in ker so drugi oboževatelji dekličini gnali bitro ceno kvišku, moral je dati Charles 6000 dolarjev, da je dobil ljubljeno dekle, s katero se je takoj čez eno uro poročil.

* **Konec telefonistinjam** se bliža vsaj v Parizu, kjer nameravajo vpeljati avtomatični zistem. Vsled tega pride kakih 2000 telefonistinj ob službo. D. Neill, ravnatelj avtomatične telefonske družbe nasvetuje vsled tega francoski poštni upravi, naj se priskrbi tem 2000 dekletom može, da dobe odškodnino za izgubljene službe. On sam se je ponudil, ker je doma iz Kanade, da ustanovi v tá namen v Parizu zglasovalnico ter popelje nato vseh 2000 devic in vdov preko morja v Kanado, kjer je dovolj mladih mož z zemljo in denarjem, ki pa nimajo žen. Vsaki deklici se plača vožnja v Kanado ter se ji da toliko na pot, da more izhajati šest mesecev, dokler dobi može.

* **Ženska policijski zdravnik.** Pri berolinski policiji so nastavili kot zdravnika gospo dr. Natalijo Ferchland. Zgodilo se je to, da ne bodo v bodoče ženske, ki so prišle po nedolžnem v preiskavo, preiskovane po moških zdravnikih. Mesto je bilo ustanovljeno pred petimi leti, a dosedaj ni bilo primerne domačinke.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 14. novembra. Železniško ministrstvo je pozvalo ravnateljstva privatnih železnic na konferenco, na kateri se ima določiti, da bodo privatne železnice dovolile svojim uslužbencem enako zboljšanje prejemkov, kakor državna železnica.

Dunaj 14. novembra. Danes ob enajstih je cesar sprejel ministrskega predsednika barona Fejervaryja v posebni avdijenci.

Praga 14. novembra. „Politik“ poroča, da je vlada za volilno reformo na podlagi splošne, enake, tajne in direktne volilne pravice. Veleposestniki so se baje že odrekli svojemu privilegiju.

Brno 14. novembra. Deželni zbor je sprejel predlog o volilni reformi posl. Skena z vsemi glasovi proti glasu drja. Stranskega.

Zader 14. novembra Pogajanja med hrvatskim in srbskim klubom so se završila s polnim sporazumljenjem. Srbi so se izjavili za zedinjenje Hrvatske in Dalmacije, Hrvatje pa so jim obljubili popolno ravnopravnost

Zagreb 14. novembra. Vlada je v nasprotju z akademičnim senatom odredila, da sa ima vseučilišče zatvoriti.

Draždane 14 novembra. Saksonska socijalnodemokratična stranka je izdala poziv, naj se po dogodkih na Ruskem in Avstriji začne z vsestranskimi shodi demonstrirati za splošno, enako, direktno in tajno volilno pravico za deželni zbor.

Belgrad 14. novembra. Ustanovilo se je društvo za zakonito rešitev zarotniške zadeve. V predsedstvu so: bivši minister Lazarević, bivši stotnik generalnega štaba Novaković, vpokojeni general Bošković in poslanec Nikolajević.

Petrograd 14. novembra. Odstavljeni so guvernerji v Estljandiji, Tambovu, Tomsku, Kazani in Odesi, ker niso mogli preprečiti zadnjih izgredov. Proti županu v Odesi, Neidhartu, je uvedeno kazensko postopanje. Na njegovo mesto je imenovan general Grigorjev.

Petrograd 14 novembra. Za naučnega ministra je imenovan predsednik akademije znanosti in umetnosti, grof Tolstoj.

London 14. novembra. Iz Lisbone se poroča, da je dobila tamkaj usidrana ameriška križarka „Minneapolis“ povelje, naj nemudoma odpluje v Kronštat.

Kristijanija 14. nov. Včeraj se je pričelo na Norveškem splošno ljudsko glasovanje, tičoče se vprašanja, ali naj Norveška še nadalje ostane kraljevina, ali se naj preosnuje v republiko. Do petih popoldne so bili znani uspehi glasovanja iz 124 okrajev. Doslej se je izreklo 52.880 volilcev za kraljevino, 11.323 pa za republiko.

Gospodarstvo.

— **Oddaja trt iz državnih trtnic na Kranjskem spomladi leta 1906.** Ravnokar je izdala c. kr. deželna vlada za Kranjsko razglas, s katerim se posestnikom vinogradov naznanja, da se bodo spomladi leta 1906. oddajale iz državnih trtnic na Kranjskem ameriške, kakor tudi že cepljene trte. Cena cepljenim trtam je določena s 16 vinarji za revnejše in z 20 vinarji za premožnejše posestnike za vsako trto. Američanske trte se oddajajo po 6 K za 1000 ključev (reznic) in 18 K za 1000 sajenk (vkoreničenih trt) revnejšim, ter po 16 K za 1000 ključev in 40 K za 1000 sajenk premožnejšim posestnikom. Kdor ne prejme trt v trtnici in zahteva, da se mu dopošiljejo po železnici ali pa po pošti, ta mora plačati še vrhu tega ovojne stroške, ki znašajo za vsakih 100 ključev ali sajenk 10 vin in za vsakih 100 cepljenk 20 vin. Brezplačno se oddajajo trte le društvom, posebno za nasaditev matičnjakov, posameznim posestnikom pa le izvanredno v slučajih posebne revščine. Kdor misli teh trt naročiti, se mora vsaj do 5. decembra t. l. zglasiti pri pristojnem županstvu kjer izve lahko tudi za druge podrobnosti tega razglasa. Trte križanke ali hibride, ki se priporočajo za zemlje, v katerih riparija ali druge bolj znane vrste ameriških trt ne uspevajo, dobijo lahko vinogradniki v manjših množinah, za poskušnjo tudi brezplačno, ako se v to svrho zglase pri ces. kr. vinarskem nadzorstvu v Novem mestu in obenem popišejo zemljo in lego vinograda ter vpošljejo majhne vzorce te zemlje.

— **Izvensodno izterjevanje terjatev v Levanti.** C. in kr, avstro-ogrski konzulat v Smirni prosi trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani, interesirane tvrdke opozoriti, da naj se za izvensodno opominjevanje in izterjanje terjatev v Levanti najprvo vedno neposredno obračajo na c. in kr. konzulat, kateri bo potem, če bo treba primernega in zmožnega odvetnika v dotičnem okraju naznanil, ali pa mu zadevo izročil.

28 milijonov kosov Doeringovega mila s sovo se je razposlalo do konca leta 1904. Nobeno drugo milo ne more pokazati takega uspeha. Ta poraba je najboljši dokaz za dobro kakovost in izvrstni učinek tega izdelka. Zavračajte manjvredne ponetke in zahtevajte samo Doeringovo milo s sovo, ki se dobiva povsod po 60 v. kos. 1094—12

Se dobi povsod!
Kalodont
571 neobhodno potrebna zobna Crême 36
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 1. do 30. oktobra 1905 poslali prispeve p. n. gg. in društva: Upravništvo „Slovenski Narod“ v listih 30. septembra 4., 7., 11. in 14. oktobra 1905 izkazano skupaj 149 K 32 h; upravništvo „Slovenec“ 48 K 12 h; upravništvo „Domovina“ 10 K 47 v. Občine: mesto Ljubljana drugi obrok v znesku 500 K; mesto Škofja Loka 20 K; trg Ljubno na Štajerkem 20 K; Velike Lašče 10 K; Šmarjeta 10 K; Horjul 5 K; Žirovnica 25 K; trg Središče 40 K; Koroška Bela 20 K; Slavina 20 K. Društva: Čitalnica v Slov. Bistrici čisti dobiček veselice 200 K; Kat. pol. društvo „Sava“ za brežiški in sevniški okraj mesto venca na krsto predsednika dekana Žičkarja 20 K; Društvo slov. odv. in not. uradnikov v Celju mesto venca na krsto poslanca Žičkarja 10 K. Podružnice: v Habru 20 K ženska v Prvačini 20 K, ženska v Idriji 51 K 20 h, moška v Ribnici 50 K. Tvrdka: Ivan Jebačin v Ljubljani prispevek od prodane kave 636 K 56 h. Zapuščina prof. Ivana Vavru 176 K 63 h. Razni: Fr. Porenta, stud. phil. 2 K, kapelan Škvarčk iz Škocijana nabral ob priliki 25letnice g. Jankota Dekleve iz Vremenskega Britofa 10 K 8 h; Alojzij Godec, trgovec v Borovnici 7 K, pilštanjski občinski odborniki pod praporom g. župnika Tomažiča ob volitvi novega župana g. Straška 3 K 30 h, na gostiji pri Jurju Perko v Zgornji Veiki nabrali 7 K 16 h; v družbi zgodnjih krokarjev pri Havelki nabrali 5 K, vesela družba pri Vebrovih v Zalilogu pri Železnikih 3 K 20 h; mladi rodoljubi v Kranju 2 K 60 h; K. Mahkot letnino in iz nabiralnika 2 K 77 h; župnik Ivan Sakser 4 K. Za koledar 3 K 70 h. Za narodni kolek 3421 K 55 h. — Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 13 novembra 1905.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	100·—	100·20
4% srebrna renta	99·90	100·10
4% avstr. kronska renta	100·—	100·20
4% „ zlata	118·50	118·70
4% ogrska kronska „	95·65	95·85
4% „ zlata „	114·0	114·30
4% posojilo dežele Kranjske	99·50	101·—
4½% posojilo mesta Spljet	100·60	101·60
4½% „ „ Zadar	100·—	100·—
4½% bos.-herc. žel. pos. 1902	100·55	101·55
4% češka, dež. banka k. o.	99·75	100·—
4% „ „ „ ž. o.	99·75	100·95
4½% zast. pisma gal. d. hip. b.	100·60	101·60
4½% pešt. kom. k. o. z. 10% pr.	106·20	107·20
4½% zast. pisma Innerst. hr.	100·50	101·50
4½% „ „ ogrske cen. dež. hr.	100·—	100·25
4½% z. pis. ogr. hip. ban.	100·—	100·60
4½% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	99·50	100·50
4½% obl. češke ind. banke	100·25	101·25
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99·90	
4% prior. dol. žel.	99·50	100·—
3% „ juž. žel. kup. ½/½	315·60	317·60
4½% avst. pos. za žel. p. o.	100·70	101·70
Srečke.		
Srečke od l. 1860½	190·35	192·35
„ „ 1864	298·50	300·20
„ tizske	161·—	163·—
„ zem. kred. I. emisije	299·—	307·—
„ „ „ II. „	299·—	307·—
„ ogr. hip. banke	264·50	272·50
„ srbske à frs. 100·—	102·—	109·—
„ turške	146·90	147·90
Basilika srečke	24·90	26·90
Kreditne „	472·—	482·50
Inomoške „	79·—	84·—
Krakovske „	91·—	98·—
Ljubljanske „	64·—	70·—
Avst. rud. križa „	53·—	54·80
Ogr. „ „ „	34·—	36·80
Rudolfove „	60	64·—
Salcburške „	72·—	78·—
Dunajske kom. „	531·—	541·—
Delnice.		
Južne železnice	122·25	123·25
Državne železnice	671	672·—
Avstr.-ogrske bančne delnice	1638·—	1648·—
Avstr. kreditne banke	672·25	673·25
Ogrske „ „	782·—	783·—
Živnostenske „	247·—	248·—
Premogokop v Mostu (Brüx)	681·—	682·70
Alpinske montan	535·50	536·50
Praške žel. indr. dr.	2650·—	2660·—
Rima-Murányi „	533·50	534·50
Trboveljske prem. družbe	290·—	294·—
Avstr. orožne tovr. družbe	586·—	590·—
Češke sladkorne družbe	157·—	161·—
Valute.		
C. kr. cekin	11·49	11·57
20 franki	19·05	19·08
20 marke	23·51	23·59
Sovereigns	24·—	24·08
Marke	117·50	117·70
Laški bankovci	95·60	95·80
Rublji	254·50	255·50
Dolarji	4·84	5·—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 14. novembra 1905.

Termin.

Pšenica	za april 1906	za 100 kg	K	17·36
Rž	„ april	„ 100	„	14·48
Koruza	„ maj 1906	„ 100	„	14·14
Oves	„ april	„ 100	„	14·62

Efektiv.

Nespremenjeno.

Listnica uredništva.

Gospod Makso Jeraj v Cerknici: Potrjujemo da niste v nobeni zvezi z dopisi zoper kaplana Lavrenčiča.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 9. novembra: Ivana Mrak, računskega svetnika žena, 57 let, Poljanska cesta 17, srčna hiba.

Dne 11. novembra: Ivan Muzlovič, sodarski pomočnik, 33 let, Opekarska cesta 18, Paralysis cordis.

V deželni bolnici:

Dne 6. novembra: Emil Stibernik, krojačev sin, 16 mes., jetika.

Dne 8. novembra: Ivan Svet, posestnikov sin, 24 ur, življenske slabosti.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2. Srednji zračni tlak 736·0 mm.

Novemb.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
13	9. zv.	716·2	1·7	sr. szahod	dež
14	7. zj.	712·2	1·0	sl. jzah.	dež
„	2. pop.	713·3	8·0	sl. jzahod	pol. oblač.

Srednja včerajšnja temperatura: 1·9°, normale: 4·1°. — Padavina v mm 32·5.

Preklic.

Vse žaljivo, kar sem govorila o gospe **Mariji Legat**, s tem prekličem.
Spod. Šiška, 13. nov. 1905.

3667 **Ana Šiškar.**

V najem se da na potoku **Bolska** v lepi **Savinski dolini** ob glav. cesti ležeči

mlin

na tri tečaje. Poleg mlina je sadni vrt in posetve za 3 mernike.

Več pove **Ivan Blatnik na Ločici pri Vranskem.** 3369—1

V najem se išče s 15. novembrom

stanovanje

obstoječe iz ene velike ali dveh manjših sob, predsobe in kuhinje v visokem parterju ali v I. nadstropju kake moderne hiše. — Ponudbe na **domobransko pehotno brigado, Stari trg štev. 30.** 3670—1

Za grad Turn pri Krškem se išče

hišnik

izvežban lesni rokodelec, najboljše kolar, ki ume nekoliko rabiti tudi kovaško orodje in čigar žena bi bila porabna za dela v kuhinji in po sobah. Plača in druge udobnosti po dogovoru.

Ponudbe naj se pošiljajo na gosp. **Jos. Lenarčiča na Vrhniki.** 3666—1

Ravnokar izšlo:

stenski koledar

za leto 1906.

cena 40, po pošti 45 vinarjev;

mali skladni koledar

za leto 1906. 3665—1

cene 40, po pošti 50 vinarjev
priporoča založnik

Jernej Bahovec v Ljubljani.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glödnitz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Muran, Mauterndorf, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyer, v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Mali Glödnitz, Ljubno, Selzthal, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curich, Ženeva, Pariz, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne osobni vlak v Trbiž, Šmohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Klein Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (v Prago direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni vlak v Novo mesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA Ob 3. uri 23 m zjutraj osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (Monakovo-Trst direkt. voz I., II. raz.). Inomost, Franzensfeste Solnograd Linc, Steyr, Išl, Aussee, Ljubno, Celovec, Mali Glödnitz, Beljak. Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osobni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (iz Prage direktni voz I. in II. razreda), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Linc, Steyr, Paris Ženeva, Curih, Bregenz, Inomost, Zell ob Jezeru, Bad Gastein, Solnograd, Ljubno, Celovec, Šmohor Pontabel. — Ob 4. ur 29 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Malega Glödnitza, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka Murana, Malega Glödnica, Celovca, Pontabla, čez Selzthal od Inomosta in Solnograda, čez Klein-Reifling iz Steyra Linca, Budejevic, Plzna, Marijinih varov, Heba, Francovvih varov, Prage, Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj osobni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

2079

5 kron in več zaslužka na dan!

Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih. — Preprosto in hitro delo vse leto doma. — Ni treba znati ničesar. — Oddaljenost ne škodi nič in blago prodamo mi.

Družba pletilnih strojev za domače delavce 3477—8

THOS. H. WHITTICK & Co.

Praga, Petrské náměstí 7-156 Trst Viaa Campanile 13-156.

Če ste trudni in obnemogli po duševnih ali telesnih naporih, se z ničimer ne morete bolj osvežiti nego s

Brázay Francovim žganjem

Tudi gorka kopel, ki ji dolijete zadosti **Brázay Francovega žganja** učinkuje posebno osvežujoče in oživljajoče.

Naprodaj povsod.

St. 3636. 3673—1

Jubilejne ustanove.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko razpisuje za leto 1905 osemnajst cesar Franc Jožefovih ustanov (osem po 50 K in deset po 20 K) za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske in pet cesarice Elizabete ustanov po 40 K za onemogle uboge vdove kranjskih obrtnikov.

Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani do **24. novembra 1905.** Priloži naj se jim od **občinskega** in **župnijskega** urada potrjeno **dokazilo**, da je prosilec **obrt samostojno** izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prositeljica onemogla uboga vdova bivšega **samostojnega obrtnika.**

V Ljubljani, dne 3. novembra 1905.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Dogodki na Ruskem

kakor: nesrečna vojna z Japonci, krvavi nemiri in upori doma ter končni navidezno nenadni uspeh revolucije, so umevni le tistemu, ki pozna ruski narod, težnje in mišljenje raznih strank ter ustroj te ogromne države. O vsem tem se vsak Slovenec lahko pouči iz objektivno pisanega dela

„Na razsvitu“ (Ruske študije)

ki ga je na podstavi temeljitih študij in lastnega opazovanja napisal **Bogumil Vošnjak**, pisec znamenitih „Zapiskov mladega potnika“.

Knjiga obsezajoča 24 tiskanih pol z izvirno risbo na naslovni strani ovoja, izide v prihodnjih dneh. **Cena broš. K 4·—, po pošti K 4·30.**

Založništvo L. Schwentner v Ljubljani. 23 129

Preselitev trgovine.

Svojim cenjenim p. n. odjemalcem javljam vljudno, da preložim **v sredo, 15. t. m.** svojo

drogerijo

iz sedanjega lokala **v Šelenburgovih ulicah št. 3** v

Židovske ulice št. 1.

Obenem sem precej spopolnil svojo zalogo samo z najboljšimi izdelki, tako da sem v prijetnem položaju, da morem svojim cenj. odjemalcem vsak čas postreči z najsolidnejšim blagom po najnižjih cenah.

Najvdaneje se zahvaljujoč za dosedanje zaupanje, se usojam zagotavljati, da ne opustim ničesar, da si cenj. dobrohotnost svojih p. n. odjemalcev ohranim tudi v bodoče.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Kanc

drogist.

3657—2

Zunanja naročila se izvršujejo najtočnejše; kar ni v zalogi, se preskrbi v najkrajšem času.

Proda se dobro ohranjen

klavir

po primerni ceni. — Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod „Klavir 29“. 3643—2

Mladenič

ki je dovršil spodnjo realko in trgovsko šolo s povoljnim uspehom in ki je vešč obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi, želi študijam primerne službe.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“. 3625—2

Prostorna pisarna

za notarje, odvetnike, trgovce ali banke se odda v stavbi

DEGENGHI, Dalmatinove ulice

v pritličji. 3226—12

Gospodje

ki so spretni za obiskovanje privatnih odjemalcev, se sprejmo pod jako ugodnimi pogoji. — Predstaviti se je od 9.—11. ure dopoldne v Gospodskih ulicah št. 15, pritličje, v pisarni na levo. 3642—3

Išče se pod jako ugodnimi pogoji

mizarski pomočnik

dobro izurjen pri mizarskih strojih, ki si zna sam napraviti potrebno orodje za stroje. Nezmožni naj se ne oglašajo.

Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 3453 16

Ženitna ponudba.

Nadučitelj, star 27 let, bi se rad poročil z ljubeznjivo mladenko v starosti do 25 let, ki je primerno izobražena in ima nekaj premoženja. Ponudbe, če mogoče s sliko, ki se takoj vrne, na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod „Predpust 1906“. 3671—1

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!

500 komadov za gld. 1·80.

1 prekrasno pozlačena, 36 ur idoča precizijska ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broža, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat mošnjiček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz double-zlata s patentiranim zaklepom, mičen album s 36 prekrasnimi slikami, 5 šaljivih predmetov, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še črez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gld. 1·80. Razpošilja proti poštnemu povzetju, ali če 3668 se denar naprej pošlje

Dunajska razpošiljalna tvrdka

Ch. Jungwirth, Krakov št. 105.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Jejte 3069—1

juhe, omake, močnate jedi i. t. d. pa si

prihranite

draga sveža jajca.

Rabite

za pripravljanje

„Pacific“

močnati preparat iz posušenih

kurjih jajec.

V zavitkih od 10 vinarjev naprej.

Naprodaj povsod.

Generalna zaloga za Avstrijsko:

Ludvik Wild

Dunaj, VI. Magdalenenstr. 14 48.

Otvoritev trgovine.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem danes **otvoril**

* trgovino-filijalko *

na Sv. Petra cesti št. 31 v hiši g. Lenčka

z manufakturnim, suknenim, platnenim in **perilnim blagom.**

Potrudil se bodem cenj. odjemalce z **izredno nizkimi cenami, točno postrežbo** in **vedno najnovejšim trpežnim blagom** v vsakem oziru zadovoljiti.

Se priporočam z odličnim spoštovanjem

3672—1 **J. Keber.**

Potrebščine za krojače in šivilje.

Preselitev trgovine.

Usojam si velecenjenemu p. n. občinstvu vljudno javljati, da se nahaja od **7 novembra** naprej moja

trgovina z rokavicami, obvezili in galanterijskim blagom

v Židovskih ulicah štev. 5

poleg gostilne „pri Lipi“. 3619—3

Trudil se bom, da bom imel vedno v zalogi najboljše **vojaške** in najfinejše **dunajske glace-rokavice** kakor tudi najnovejše **zimske rokavice** in **kravate.**

Priporočam se blagohotnosti cenj. p. n. občinstva z velespoštovanjem

A. KASCH.

Strogo solidno blago! Nizke stalne cene!

Anton Šarc

v Ljubljani

na Sv. Petra cesti št. 8

Zaloga ces. kr. tvornice

za platneno, namizno in damastno blago

Norbert Langer & sinovi

na Moravskem

platno vseh širin za telesno in posteljno perilo, namizni prti, serviete, garniture za kavo, bele in barvaste, brisalke, žepni robci, brisalne rute, šifon, širting, kreton, batist itd. itd.

Švicarske vezenine.

Specialna trgovina za opreme nevest.

Moško, žensko, otroško in perilo za novorojence se po meri izdeluje solidno in najceneje.

Opreme za neveste od K 350·— naprej.

Najnovejše modele za perilo radi pokažemo na ogled.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Šarc

Sv. Petra cesta št. 8

v Ljubljani. 2215—19

Preselitev trgovine.

S tem vljudno naznanjam, da sem se iz začasnega mesta na **Francovem nabrežju** preselil zopet nazaj v svoje prejšnje trgovinske prostore

na Mestnem trgu št. 17

S preprijazno prošnjo naj mi p. n. občinstvo dosedanje zaupanje in dobrohotnost ohrani v neprikrajšani meri, se priporočam še nadaljnemu mnogoštevilnemu obisku z odličnim spoštovanjem

J. Giontini

3658 1 **v Ljubljani.**

Najcenejša in največja domača eksportna tvrdka.

Razpošiljanje švicarskih ur na vse kraje sveta.

Urar in trgovec 3493—7

H. SUTTNER v Kranju

priporoča svojo izbornoz alogo najfinejših, natančnih **švicarskih ur,** kakor najbolj slovečih znamk: Šafhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlatnine in **srebrnine,** kakor **nakraski, verižice, uhani, prstani, obeski** itd. najfinejšega izdelka po **najnižjih cenah.**

Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno je to, da ga razpošiljam po vsem svetu in imam tudi odjemalce urarje in zlatarje glavnih mest.

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastonj in poštnine prosto.

Moške ure 2/3 naravne velikosti!

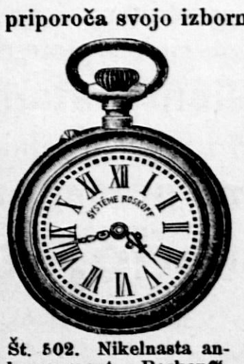

Št. 502. Nikelnasta anker remont „Roskopf“, trpežno kolesje gl. 2·45 enaka iz pravega srebra gl 3·95, ista s 3 moč. srebr. pokrovi gl. 6.50.

Št. 505. Prava srebrna cilinder remont, trpežno kolesje in z močnimi pokrovi gl. 4·85, ista z dobrim anker-kolesjem gl. 5·95.

3 dijaki

iščejo **stanovanja** pri kaki boljši rodbini.

Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“. 3661-1

Zidarji in težaki

se takoj sprejmo 3654—2

pri stavbeniku Trumlerju

Pred škofijo štev. 3.

Popolnoma dresirana nemška kocasta

lovska psica

(v 4. letu lova), dalje ena enoletna in ena dveletna **jazbečarka** se oddajo ceno.

Več v žrebčarni na Selu pri Ljubljani. 3662

Proda se iz proste roke velika

dvonadstropna hiša

v kateri se izvršuje gostilniška obrt, z lepim vrtom, verando, kegljiščem, ledenico in 5 prostornimi kletmi, ob cesti tik farne cerkve. 3610—3

Več se izve pri **Jakobu Debeljaku, Poljane št. 19 nad Škofjo Loko.**

Ustanovljeno leta 1842.

ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA NAPISOV IN GRBOV 1897

BRATA EBERL

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6. Igriške ulice št. 6.

Telefon št. 154.

Orehe, fižol, želod, žir

in sploh vse deželne pridelke

kupuje 3444—10

Ant. Kolenc v Celju.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt s zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 31,865.386·80 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 82,737.159-57 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

s vseskozi slovansko-narodno upravo. 5—132

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši **v Gospodskih ulicah štev. 12.**

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Izvrstno praženje kave električnim potom.

Z najpopolnejšo strojno napravo se kavna zrna pražijo popolnoma enakomerno in tako dobiva čist, dobrodišeč, okusen pridelek, ki je prijetnega učinka, pa ne provzroča vročine. Posebni način, kako se kava praži, odpravlja vse škodljive tvarine, ki so nevarne živcem; tako pražena kava je plemenita pijača, ki pospešuje prebavljanje in zdravje.

Že en poizkus Vas takoj uveri o izrednih prednostih novega praženja proti zastareli metodi. Za praženje so odločilna tale načela:

1.) Najpopolnejša naprava za praženje in najpopolnejši tehnični obrat. 3600—3

2.) Najskrbnejše preizkušanje vseh kavnih vrst glede čistote in dobrote.

3.) Hitra prodaja, vestna postrežba z izbranimi vrstami, največji promet z majhnim dobičkom

Prva ljubljanska velika pražarna za kavo

KARL PLANINŠEK

Dunajska cesta

(postaja električne cestne železnice).

Pozor!

Važno za gostilničarje in trgovce!

Vljudno ponudim svoje lastne, na razstavi v Parizu najvišje odlikovane izdelke, kakor: **fine šunke** (a la Prager), **šunke brez kože,** najfinejše **kranjske klobase, salame** in **šunke** (brunšviške), **rebrca, carsko meso** (Panzetta), **vratne kose,** vse vrste klobas, kakor: **frankfurtarice,** velike in majhne, pariške, **safalade,** (Extrawurst), **prešane klobase** itd. Vse prodajam po najnižji ceni. Razpošiljam po pošti ali železnici po povzetju.

Posebno opozarjam na sezono: **avgsburških, svežih mesenih, jetrnih** in **krvavih klobas,** za katero kvaliteto sem dobil veliko pohvalo. Dobivajo se vsako **sredo** in **soboto** le v Ljubljani

na Marijinem trgu št. 2 in v Spodnji Šiški št. 150.

Na mnogobrojno naročitev najvljudneje vabi

Franc Golob

mesar in prekajevalec

Spodnja Šiška.

Naznanilo.

Usojam si cenjenim g. odjemalcem iz mesta in dežele vljudno naznanjati, da sem se s svojo staroznano prodajalno mesenih jestvin iz **Prešernove ulice 5** preselil

na Marijin trg št. 2

gosp. Seuniga hišo.

Presrčno se zahvaljujem vsem svojim cenjenim gosp. odjemalcem ter prosim tudi nadalje blagohotne naklonjenosti v novi trgovini.

Zagotavljam, da bodem tudi v bodoče svojim cenjenim gosp. odjemalcem postregel z vedno svežim blagom in točno postrežbo. 3664—1

Z najodličnejšim spoštovanjem vdani

Franc Golob

mesar in prekajevalec mesa

v Spodnji Šiški.

Kravje surovo maslo

4 gld., koštrunovo meso, zadnji del 2 gld. za 10 funtov; 5 funtov surovega masla, 5 funtov medu 3 gld.

KOCH 19, Tluste (Avstr.) 3639—2

Klavir

dobro ohranjen, **se odda.**

Praša se pri gosp. **Fran Remicu na Zelenem hribu.** 3639—2

Učenca

3630—2

iz poštene hiše, in s potrebno šolsko izobrazbo sprejme v špecerijsko prodajalno in glavno zalogo tobaka

Gabriel Jelovšek na Vrhniki.

Za prirejanje **veselic** ali manjših

koncertov

je gg. **restavraterjem** in p. n. **društvom** (tudi na deželi) na razpolago dobro izvežban **„šramel-trio“.**

Ponudbe sprejema: kapelnik **Josip Jungman, Nova ulica št. 3.** 3653—2

Pristni dobri

brinjevec

se dobi pri 3019—12

L. SEBENIKU v Sp. Šiški.

Edina prilika! **Pot na Resljevo cesto!**

Ker se firma

A. Primožič v Ljubljani sedaj samo na Resljevi cesti 3

v najkrajšem času opusti, se bo vsa še precej velika zaloga

od srede, dne 15. novembra 1905 naprej

potom

prostovoljne prodaje

oddajala **za vsako sprejemljivo ceno.** Med tem je:

250	kosov lodnastih oblek po 6 *m* v božičnih kart., cela obleka	gld.	1·80	300	„ volnatih, svilnat. in barhent. bluz kos naprej od	gld.	—·55
300	„ najfinejšega naturel-šifona, celi kosi (15 *m*) .	„	3·30	150	„ paletotov, plaščev, in ovratnikov „ „ „ „		3·90
95	„ imit. svilnatih klotastih odej . . . . kos	„	2·95	50	„ moških oblek popolnih, zgotovlj., „ „ „ „		5·80
150	„ velourskih preprog (najfin. juta-pliš) kos sedaj	„	1·35	65	„ „ „ „ dobra izgot. „ „ „ „		8·50
85	„ posteljnih garn., 2 postelj., 1 namiz. prt kos sedaj	„	3·50	45	„ „ „ „ najfin. moda „ „ „ „		12·—
280	„ batistastih predpasnikov . . . . kos samo	„	—·17	40	„ lodnastih plaščev . . . . . „ „ „ „		3·80
45	„ lodnastih kril, zgotovljenih . . . „ „	„	1·75	Velika množina potalnih preprog, dobro blago, samo naprej od		„	—.19

Velika množina svilnatega blaga za bluze, damskega modnega blaga za obleke, moškega blaga, sukna, pristnega platnenega blaga, platna za rjuhe, pletenin, moških srajc in ovratnikov, dežnikov itd. čudovito ceno.

Različni ostanki zgorajšnjih predmetov izredno ceno

3662—1 Popolnoma nov Griznerjev šivalni stroj. — Popolnoma nova registrirna blagajna Nat. Cash. Reg. Co.

Dalje se prodajo različne stelaže, pudelni in galerija z ograjo.

Začetek v sredo, dne 15. novembra ob 9. uri zjutraj.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.